

LEIDZIA LIETUVIŲ LITERATŪROS (502 SUP.) CLEVELAND, OHIO 1739 S. Halsted St. ENO. 332

LIETUVIŲ R. KATALIKŲ SAVITRAŠTIS EINA KAS PENKTADIENIS. SPAUŽDINAMAS L. R. KAT. SPAUDOS DRAUGIJOS SPAUSTUVEJE 119 So. 22nd St., Pittsburgh, Pa. Tel. HEMLOCK 3121

METAI VI ENTERED AS SECOND CLASS MATTER NOV. 20, 1942, AT THE POST OFFICE AT PITTSBURGH, PENNSYLVANIA UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879. PITTSBURGH, PA., Penkt., Baland. 9d., 1943m. THE MOST POPULAR LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER IN OHIO, MICHIGAN AND WESTERN PENNSYLVANIA No. 15

IŲYKIŲ AIDAI

Brangus ir Laukiami Svečiai iš Chicagos

Berašant šio skyriaus pastabas, redakcija gavo linksmą žinią, kad gegužės 2 d. atvyksta iš Chicagos į Clevelandą, Lietuvos Katalikų Jaunuomenės "Ateininkų" draugovės šokėjų grupė, kuri "Lietuvių Žinių" metiniame koncerte išpildys tautinių šokių ir net dainų programą. "Ateininkų" draugovės šokėjai iš Clevelando važiuoja į Philadelphia, kur gegužės 5-8 dd. įvyks nacionalinis, visų tautų šokių festivalis, kuriame "Ateininkų" draugovės šokėjai reprezentuos Lietuvos jaunuomenę ir plačiai Amerikos publikai pademonstruos lietuviškų šokių meną. Didelė garbė bus Clevelando visuomenei pamatyti tą rinktinę lietuvių jaunuolių grupę ir pasigerėti jų šokiais.

"Ateininkų" draugovė neseniai yra įsteigta Chicagoje ir joje priklauso tik tas jaunimas, kuris yra augęs ir ėjęs mokslus Lietuvoje ir tik paskutiniiais metais metais atvykęs į Ameriką. Tad turėsime progos pamatyti iš arti Laisvos Lietuvos jaunimą ir pasigerėti jų šokiais ir dainomis. Toji jaunimo grupė padainuos tokių lietuviškų dainų, kokių dar mes čia Amerikoje nesame girdėję.

Karo Bonų Vajus

Balandžio 12 d. prasidės antrosios U. S. karo paskolos kampanija. Bus siekiama išparduoti karo bonų už tryliką bilijonų dolerių. Tai yra milžiniška pinigų suma. Bet, atsižvelgiant į didįjį reikalą, Amerikos žmonės, be abejonės, už tą sumą, o gal ir viršaus, bonų išpirks. Esame tikri, kad ir lietuviai daug šių bonų išpirks.

Didėja Lietuvos Gelbėjimo Organizacija

Trečiadienio vakare Pittsburghe, Lietuvių Piliečių sveitainėje buvo suauktas steigiamasis Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus susirinkimas, kuriame įsteigtas pirmasis šioje šalyje Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius. Susirinkime išrinkta skyriaus valdyba ir apsvarstyta šių metų veikimo planas. Girdėti, kad kitas Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius jau steigiasi Waterbury, Conn. Gaila, kad Amerikos Lietuvių Tarybos Vyriausioji valdyba dar vis nespėja išdirbti bendro organizacijos plano, pagal kurį organizuotųsi skyriai

kolonijose. Lietuvių iniciatyva kolonijose užbėgo už akių vyriausiai valdybai. Gal įsikurus ir pradėjus veikti keliems skyriams suaktyvės ir vyriausioji valdyba.

Mes nuoširdžiai džiaugiamės mūsų kolonijų visuomenės aktyvumu ir noru prisidėti prie organizuoto Lietuvos gelbėjimo darbo. Šiame laikraščio numeryje telpa Amerikos Lietuvių Tarybos aukų sąrašas, iš kurio matome, kad daugelis kolonijų be jokio ypatingo raginimo prisuntė savo aukas Tarybai. Tik kažkodėl dar nesimato aukų iš pačių didžiųjų ir reikšmingųjų lietuvių kolonijų: Chicagos ir New Yorko. Didžiosios kolonijos rodo turėtų šviesti pavyzdium mažesnėms.

Didelį Vargą Kenčia Tremtiniai Sovietų Rusijoje

Pereitą šeštadienį iš Washingtono, per radio kalbėjo neseniai grįžęs iš Sovietų Rusijos, Lenkijos armijos Vyskupas Juozapas Gawlina.

Tikrai baisių ir nepaprastai išurpių dalykų papasakojo Vyskupas Gawlina apie Lenkijos tremtinių vargus Rusijoje. Kadangi ir Lietuvos tremtiniai Rusijoje gyvena panašiose sąlygose, tai nors trumpai atpasakosime Vyskupo Gawlina kalbą. Pasak Vyskupo Gawlina pranešimą, rusai išvežė iš Lenkijos apie 2,500,00 žmonių, jų tarpe netoli 1,000,000 vaikų. Per 2 1/2 ištremimo metų jau išmirė nuo bado, šalčio ir ligų apie 400,000 vaikų. Kreipdamasis Vyskupas Gawliną į amerikiečių vaikus pasakė:

"Jūs turite tėvą ir motiną, o jie (lenkų vaikai Rusijoje) yra našlaičiai (jų tėvai per ištremimą atskirti nuo vaikų). Jūs turite šiltus drabužius, o jie skuduriai apsidadangę, jus valgotė pusrūčius, pietus ir vakarienę, o jie badu miršta, jus turite šiltus namus ir minkštas lovytes, o jie guli ant plikos žemės šaltose gyvulių tvartuose ir arklydėse. Jeigu jūs vaikai negalite asmeniškai tiems tremtiniams vaikams pagelbėti, tai nors pasimelkite už tuos nelaimingus vaikus." "Prašykite Viešpaties Dievo, kad tie nelaimingi vaikai galėtų išvykti iš Rusijos ir gauti savo tautiečių globą." Vyskupas taipgi papasakojo, kad jis budamas Irake matė atgabentus iš Rusijos lenkų vaikus, kurie atrodė kaip skeletai — vieni kaulai apraukti plona oda. Tie atvežti iš Rusijos vaikai puolę ant kelių maldavo duonos, o kada jos gavo, tai su neapsakomu ape-

titu ją valgė, o kas liko užkasė į žemę, kad niekas iš jos likusios duonos neatimtų. Tukstančių, tukstančių lenkų vaikų Rusijoje, tai neturtingiausi pasaulyje našlaičiai" — pasakė Vyskupas Gawlina.

Ne kitoks likimas beabejo yra iš Lietuvos ištremtų vaikų, kurių Rusijoje taipgi yra keli tukstančiai. Nejaug nebėra nė kriselio širdyje meilės pas tuos žmones, kurie dar drįsta teisinti sovietiskus žiaurumus.

Teroras Vokietijoje

Neseniai pasirodė Berlyne slaptos proklamacijos su reikalavimais nutraukti tą beprasmišką kraujo praliejimą. Nacių policija tuojau ėmėsi griežtų priemonių prieš įtariamus asmenis ir daugelį naciams neprielankių berlyniečių sušaudė. Dar gautos žinios, kad pačioje nacių partijoje prasidėjo nesutikimai ir 40 nacių žymių veikėjų sušaudyta Niekas nežino kiek dar kraujo ir aukų pareikalau iš vokiečių tautos kruvinoji Hitlerio diktatura, kol ji bus galutinai sunaikinta. Vokiečių tauta už savo neapgalvotą prielankumą besiteigiančiam nacių režimui, turės sumokėti negirdėtai didelę kraujo kainą.

Karo Frontuose

Rusų generalinis štabas praneša apie vokiečių kariuomenės naujų divizijų pasirodymą Ukrainos fronto. Iš to daroma išvada, kad naciai šia vasarą dar kartą bandys pasiekti Kaukaz žibalo laukus. Kitose Rusijos frontuose vyksta vietinio pobūdžio kovos, kurio nei vienai nei kitai pusei negali suteikti persvaros.

Šiaurės Afrikoje kova eina visu smarkumu. Vokiečiai bando įsikasti į žemę, kad ilgiau išsilaikytų, bet britų ir amerikiečių orinės jėgos griaua tuos vokiečių įsitvirtinimus. Šiame fronte neužilgo laukiama lemiamųjų kovų, kurios turės baigtis vokiečių išstumimu iš Afrikos kontinento. Jungtinių Valstybių aviacija smarkiai bombarduoja Italijos uostas, iš kurių vežami smarkiai bombarduojami didesnieji Vokietijos pramonės centrai, kaip Essenai, Paryžiaus priemiestyje esančios Renault automobilių dirbtuvės ir kiti svarbesnieji miestai.

Pietų Pacifike J. A. Valstybių aviacija pasekmingai skandina japonų transportų laivus.

Pirkite Karo Bonus

I. V. Lakūnai Subombardavo Neapolį

SAJ. ŠTABAS S. AFRIKOJ, bal. 5 d. — Skaitlingos J. V. aviacijos eskadros, kurių tarpe vien tikrai skraidančių tvirtovių buvo apie šimtas, dienos metu bombardavo didelį pietų Italijos uostą Neapolį, šiandien pasakė sąjungininkų štabas. Italų karo vadovybė pasakė pranešimą, kuris sako, jog Neapoly užmuštas 221 asmuo, o sužeistų skaičius siekia 387. Italai pripažįsta, kad amerikiečiams pavyko padaryti didelį nuostolių Neapolyje.

Penkiolikos minučių laikotarpyje amerikiečiai išmetė 200 tonų vairoaus dydžio bombų, kurios sugriovė ne tiktai Neapoly uostą, bet sunaikino uosto srityje esančius karo medžiagos sandėlius.

Amerikiečiams pavyko nuskaudinti arba sunkiai sužeisti uoste stovėjusius 35 "ašies" laivus. "Ašies" vadovybė sutrukdė laivus į pietus, kad galėtų evakuoti generolo Rommel kariuomenę ir ginklus iš Tunisijos.

Lakūnai nušėbė, kad priešlėktuvinės patrankos veiktų isai nesipriešino bombardavimui. Amerikiečiai išmetė bombas ir visi sugrižo į savo bazes.

Gen. Patton vadovaujama kariuomenė prasiveržė El Guetar fronte ir atėmė iš nacių didelės Vokietijai prisėjos tiek daug įvairiausių minų, kad amerikiečiai turi didelių sunkumų stumtis pirmyn.

EDEN, WINANT ATSKRIDO LONDONAN

LONDONAS, bal. 4 d. — Britų užsienio reikalų ministris A. Eden ir Amerikos ambasadorius Winant šiandien pasiekė Londoną.

Juodu karišku lėktuvu perskrido Atlantiką. Ministris Eden iš aerodromo nutvyko tiesiai premjero rezidencijon, kad galėtų informuoti W. Churchillį.

Manoma, kad šiomis dienomis Eden informuos britų parlamentą apie savo kelionės atsiekimus.

BERLYNO GYVENTOJAI KELIA PROTESTUS

LISABONAS, Portug., bal. 4 d. — Vokiečių sostinėje nuotaika labai įtempta, nes Geštapo pradėjo terorizuoti gyventojus.

Po britų bombardavimų, mieste buvo išplinti atsišaukimai, kurie sako: "Mes norime taikos ir taikiai gyven-

ti su svietu! Daugelis berlyniečių sušaudyta.

BERLYNAS KELIAS DIENAS LIEPSNOJO

STOCKHOLMAS, Šved., bal. 4 d. — Britų lakūnų Berlyne sukelti gaisrai kelias dienas liepsnojo, rašo švedų korespondentai.

Britams pavyko vivsiškai išgriauti Hallensee miesto sritį, kur subėga visas miesto geležinkelių tinklas.

Siemens elektros dirbtuvės visiškai išgriautos. Tempelhofo aerodromas ir viso jo sritis sunaikinta.

SUNAIKINO 16 JAPONŲ LAIVŲ

SAJ. ŠTABAS AUSTRALIJOS, bal. 5 d. — Sąjungininkų lakūnai sunaikino 16 japonų laivų Kavieng vandenynse, šiandien pasakė gen. MacArthur štabas.

Japonai nepamė, kad sąjungininkų aviacija užpuolianti 500 mylių atstumoje plaukiančius laivus.

Amerikos skraidančios tvirtovės užpuolė japonus nakties metu. Išmestos šviesos padėjo lakūnams surasti japonų laivus ir 16 jų nuskandinti.

BULGARIJA NORI APLEISTI "AŠI"

ANKARA, Turkija, bal. 5 d. — Bulgarijos karalius yra įsitikinęs, kad "ašis" pralaimėsianti šį karą.

Karalius deda pastangas atsikratyti "ašies," bet nežino kokių būdu tai padaryti.

Tvirtinama, kad karalius nepatenkintas dabartiniu premjeru, kuris aklaui klauso vokiečių patarėjų.

ERLICO IR ALTERIO SUŠAUDYMAS SUJUDINO ŽYDUS

(LKFSB) Iš Londono praneša mūsų korespondentas, kad ir tenai didelio pasipiktinimo sukėlė socialistų vadū H. Erlicho ir V. Alterio nužudymas Sovietų Rusijoje. Jie abu buvo žydai ir jų tautybės žmonės Londone prisiektinai kartoją: žydai niekadus nepamirš to kruvino nusikaltimo. Esą Londone gauta žinių, kad per paskutinius "valymus" bolševikai be kitų sudorėjo Rusijoje ir apie 42,000 kairiųjų bei dešiniųjų žydų.

Konsulas P. Daužvardis

pakviestas narij American Society of International Law (LKFSB)

SMULKIOS ŽINIOS IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS

Lietuvoje Keliami Maištai

Per Stockholmą ateina vis daugiau žinių apie prasidėjusį Lietuvoje stipresnį antinacinį judėjimą. Lietuvos Kvislingo rdę vaidinąs gener. Kubiliunas bando raminėti lietuvius patardamas kooperuoti su vokiečiais, bet žmonės Kubiliuno patarimų neklauso.

Lietuvos ūkininkai, studentai, profesoriai sukilo prieš nacius

Iš Stockholm (Švedija) gauta žinių, jog Lietuvoje prasidėjo sukilimai prieš vokiečių nacių priespaudą. Prasidėjo didelė lietuvių pasipriešinimo banga prieš nacių okupaciją.

Lietuvoje diena iš dienos augo žmonėse nepasitenkinimas dėl to, kad vokiečiai nepaprastai išnaudoja žmones ir neleidžia lietuviams tvarkytis nepriklausomai. Lietuva nori nepriklausomybės, o naciai nori, kad lietuviai būtų jų pastumdeliais.

Pasmerkė Mirti Kas 5 Asmenį

Dar didesnį nepasitenkinimą lietuviuose iššaukė šis įvykis. Vilniaus apylinkės nacių vadas Wulff pašaukė bendruomenės vadus, kad jie neišpildė maisto kvotas dėl išvežimo į Vokietiją. Wulff, lydimas vokiečių sargybinių, pasmerkė mirti kas penktą senesnę žmogų, iš 200 asmenų. Jie buvo sušaudyti miesto aikštėje.

Kada pasigirdo žinia, jog naciai sušaudė iš 200 kas penktą asmenį, tuojau tūks tančiai jaunų ūkininkų išbėgo į miškus ir ėmė kovoti kaip partizanai prieš nacių priespaudą. Šimtai studentų iš Kauno ir Vilniaus Universitetų ir taip pat profesoriai prisijungė prie ūkininkų ir išėjo kovot prieš nacius. Sušaukė Posėdį

Nacių komisaras Von Rentelen tuojau sušaukė tarybos posėdį. Kadangi šio posėdžio sušaukimas situacijos nepagerino, tai jis pašaukė gen. Raštųkį deryboms ir iš Berlyno iškviė kai kuriuos lietuvius į Kauną. Posėdis įvyko pereitą šeštadienį. To pasitarimo rezultatai dar nežinomi, pranešama iš Stockholm.

Lietuviai nori būti nepriklausomi, jie nevergaus nei naciams, nei bolševikams.

KAIP VOKIEČIAI ORGANIZUOJA "SAVIVALDĄ" LIETUVOJE

(LKFSB) — Vokiečiai, jausdami Liet. gyventojų nepasitenkinimą jiems primesta administracija, jau nuo pereinų metų pradėjo neva organizuoti savivaldą, tačiau kaip iš to laikotarpio praneša Stokholmo laikraštis "Dagens Nyheter," visi vokiečių valdžios vykdytojai palikti savo vietose. Policinė valdžia ir saugumo tarnyba, pagarsėjusi — Sicherheits Dienst, atliekama ir toliau vokiečių SS dalinių. Visa, kas vokiečių požiūriu įvardinama nusikaltimu ir prasižengimu, svarstoma vokiečių ypatingų tesmų. Civilinės bylos, kada nors viena pusė priklauso vokiečių tautos bendruomenei, savaiame perduo damos tam tikslui steigtiems vokiečių teismams. Pagaliau, grynai administracinė valdžia vis dar vykdoma vokiečių SA (Sturm Abteilungen-smogikai). Pats mažiausias vokiečių valdininkas turi daugiau galios, negu aukštasis Baltijos savivaldos valdininkas. Pasklaidžius vokiečių valdininkų biografijas, aiškėja, kad daugelio jų kone vienintėlis pasirošimas administracijos tarnybai buvo SS ar SA apmokymai.

LIETUVIAI DARBININKAI PAVOJINGOSE ZONOSE

(LKFSB) — Iš Švedijos mums praneša, kad didelė dalis Vokietijon išgabentų lietuvių darbininkų paskirstyta į šiaurės vakarų ir vakarų Vokietijos dalis, į vietas, kur gana dažnos lėktuvų atakos.

NACIŲ CENZORIAI NEBELEIDŽIA APRAIŠINĖTI KURIAS BOLŠEVIKŲ BLOGBYBES...

(LKFSB) — Lietuva niekad neturėjo tokių spaudos suvaržymų, kaip bolševikų okupacijos metu. Atėjus naujiems okupantams-vokiečiams-cenzūra taip gi pasiliko kieta. Lietuviai laikraštinkai, beieškodami būdų, kaip apeiti nacių cenzorius, ėmė sovietus kaltinti už kaikurias bėdas, kurias gyventojai jau patyrė po vokiečių atėjimo, taip rašė apie kaikurias bolševikų blobybes, jog skaitytojai suprato, kad čia turima galvoje naujus okupantus — nacius. Suprato tą ir nacių cenzoriai ir ėmė tokių dalykų nebepraileisti.

"Lietuvių Žinios" "Lithuanian News"

Weekly Publication Issued by The Lithuanian R. C. Literary Society... Subscription Rates... In U. S. A., one year \$1.50...

Advertising rates on application... 119 So. 22nd St., Pittsburgh, Pa. Tel.: HEmlack 3121

Demokratinės Minties Stiprumas Amerikoje

Rusijos armijos atsilaikys prieš nacių karo mašiną, daugelis amerikonių buvo tiesiog "pametę galvas" begirdami ir begarbindami visa tai kas rusiška.

Amerikiečiams aiškų, kad nužudymas tu dviejų Lenkijos socialistų vadų, yra politinė žmogžudystė ir bolševikų kerštas socialistams, kurie nuosirdžiai priešinasi visose šalyse bolševikiškos diktatūros įsigalėjimui pasaulyje.

Tik Demokratija Visame Pasaulyje Gali Užtikrinti Visuotiną Taiką

Visiems jau turbūt aiškų, kad tikros taikos nebus pasaulyje, kol nors vienoje didesnėje šalyje viešpataus diktatūros režimas. Taikos pasaulyje atstatymui neužtenka sumušti nacius ir apvaldyti Japonijos imperialistus.

Bendram karo talkininkų frontui būtų kur kas geriau, jei šiandieniniai Sovietinės Rusijos vadai suprastų reikalą keisti savo šalies politinę santvarką ir santykius su kaimyninėmis tautomis. Ateities pasauliui kitos išeities nėra, kaip priversti bolševikų diktatūrą Rusijoje evoliucionuoti į demokratiją arba tą diktatūrą teks sunaikinti tokiu pat keliu, kaip dabar yra naikinama vokiškoji diktatūra.

Gausinga Visuomenės Parama A. L. Tarybai

Iki balandžio 1 d., į Amerikos Lietuvių Tarybos išda įlaukė daugiau, kaip keturiolika šimtų dolerių. Daugumoje tai yra aukos, kurios buvo sudėtos jubiliejinio Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvių pa-

minėjimuose, įvairiose kolonijose, arba pelnas nuo tų paminėjimo parengimų. Yra ir kelios atskirų asmenų aukos, įteiktos arba atsiųstos ALT Vykdomajam Komitetui pirmiau.

- Čia paduodame pilną pajamų sąrašą: New Yorke, Amerikos Lietuvių Tarybos konferencijos metu: likę iš telegramai pasiūsti sudėtų pinigų \$ 6.86 Paul Daubaras, Chicago, Ill. Auka 5.00 A. L. R. K. Federacijos centras paskyrė 100.00 Frank Norbet, West Frankfort, Ill. Auka 5.00 Per kun. Joną Bakšį, Rochester, N. Y. Iš Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo dieną sudėtų bažnyčioje aukų 91.81 A. F. Kneizys, Norwood, Mass. Aukos, surinktos Lietuvos Nepriklausomybės minėjime 140.00 Thos. Lucas, Westville, Ill. Iš Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo pajamų 87.00 Jonas Dvareckas; Worcester, Mass. Lietuvos Remėjų Draugija paskyrė iš savo išdo 100.00 F. Motuzas, Detroit, Mich. Lietuvos Gelbėjimo Komiteto surengto Nepriklausomybės minėjimo pelnas 25.00 Dr. A. L. Kapochy, So. Boston, Mass. Nuo Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo pajamų 310.05 J. J. Grebliunas, Homestead, Pa. Iš Pittsburgho ir apylinkės Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo pajamų 153.60 Lietuvių R. L. Susivienijimo Amerikoje Centra paskyrė 50.00 Kun. J. Čepukaitis, Philadelphia, Pa. A. L. R. K. Federacijos skyriaus surengto Nepriklausomybės minėjimo pelnas 52.00 Kun. Pr. Juras, Lawrence, Mass. Šv. Pranciškaus parapijos surengto Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo 50.00 Kun. J. Angelaitis, Cleveland, Ohio. Bendro komiteto Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas 124.25 Antanas Baranauskas, Ansonia, Conn. Draugijų Komiteto surengtas Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas 50.00 M. Rayauskas, Paterson, N. J. Draugijų sąryšio Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas 16.00 J. Petkavicus, New Britain, Conn. Lietuvos Remėjų Sąjungos parengimas Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėms paminėti 70.00 P. A. Deltuva, Rockford, Ill. Nuo SLA 77 kp. Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimo 25.00

Viso \$1,461.57

Visiems aukotojams, draugijoms, komitetams ir paskiriems asmenims Amerikos Lietuvių Taryba už tokią gausią paramą reiškia nuosirdžią padėką.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA.

Lietuvių Tautinės Tarybos pareiškimas dėl mobilizacijos Lietuvoje

Turimomis žiniomis, š. m. vasario 27, vokiečių okupacinė valdžia visame Pabaltijyje paskelbė bendrą mobilizaciją, gyventojų prielankumui laimėti. Tuo pačiu mobilizacijai dirva paruošti, tūlą laiką atgal, vokiečiai net ryžosi gražinti rusų-okupantų per 1940—41 metus iš Lietuvos žmonių atimtas nuosavybes.

Čia vokiečiams, be abejo, padeda Maskvos aklas užsispyrimas primygtinai iki šiai dienai vis dar reikalauja Pabaltij, ir komunistinės šmėklos klaidų atsiminimai iš pasibaisėtinų 1940—41 metų rusų okupacijos laikų.

Turimos žinios rodo, kad Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje vokiečių sumanyta formuoti kariški vienetai dvejopai: leidžiant mobilizuotiems burtis į vadinamus "tautinius" vienetus, ar šaukiamuosius inkorporuojant į vokiškojo Wehrmacht'o dalinius. Yra pagrindo spėlioti, kad Lietuvoje vokiečiai gali pajėgti sumobilizuoti apie penkių divizijų vertę.

Lietuvos žmonės puikiai suprantą, kad naujų mobilizacinių priemonių vokiečiai griebėsi savo pašlijusios

karo padėties verčiami. Naujų įvykių akyvaizdoje, Lietuvių Tautinė Taryba laiko reikalingu priminti, kad Lietuvių Tauta trokšta visiškos Laisvės ir Nepriklausomybės.

Jokia "reprivatizacija" Lietuvos žmonių natūralės teisės savo krašte buti pilna teisiais šeiminkais aptemdyti nesugebės. Valandai išmušus, lietuviai tai sugebės įrodyti suginklu rankoje.

Dabar vykdomą mobilizaciją LTT laiko nauja okupanto sauvale ir, kaip tokią, visu griežtumu smerkia. Be to, konstatuoja, kad Lietuvos žmonių panaudojimas fronte yra nukreiptas prieš Didžiųjų Demokratijų kariškus interesus ir prieštarauja tarptautinei teisei. New York, 1943. Kovo 30.

NACIAI SUŠAUDE DAUG VILNIAUS KRAŠTO KUNIGŲ

(LKFSB) Mūsų korespondentas perduoda Londono gautą žinią, jog rusų nelaisvėn patekęs vokiečių Bischof pripažinęs, kad Baranovičiuose 1942 m. gegužės mėn. pradžioje vokiečiai sušaudė įkaitus kurių tarpe buvo 70 kunigų, 18 moterų ir 11 karininkų. Esą pagrindą manyti, kad kunigai nebuvę atvežti iš tolimų apylinkių, bet daugelis iš jų būję surinkti iš Vilniaus kraščiai griebėsi savo pašlijusios

Reikšmingas buvusiųjų Lietuvos raudonojo seimo narių pasisakymas

Ar "Liaudies Seimas" išreiškė Lietuvos gyventojų valią? — Atskleidžia paslaptį: balsavo ne 95 proc., o mažiau kaip 18 proc. — Raudonoji armija ir Lietuvos prijungimas prie SSRS.

(LKFSB) — Lietuva laukia išvaduojama iš žiaurios nacių okupacijos, bet lietuviai, tikrosios laisvės ištroškę, jokių būdu nenori naujos bolševikų okupacijos. Dabar, kada girdisi rusų imperializmo atgarsiai, siekiantieji Lietuvą įjungti į Sovietų Sąjungą, bus praversti prisiminti tokie vertas skleidžiamas melas, būk lietuviai patys prie SSRS prisijungė. Šiuo klausimu yra labai reikšmingas pareiškimas buvusių raudonojo seimo narių. Tą pareiškimą pasirašė prof. V. Krėvė-Mickevičius, raudonosios okupacijos metu ėjęs vadinaš, Liaudies Vyriausybės ministerio pirmininko pareigas ir užsienio ministeris; — pasirašė Jurgis Glušauskas, buv. LTSR Socialinio Aprūpinimo ir Miškų Pramonės Liaudies Komisaras, be to-ši pareiškimą padarė buvusieji Lietuvos raudonojo seimo nariai: Dr. A. Garmus, L. Dovydenas, H. Kačinskas, R. Juknevičius, V. Biržietis, agr. Pr. Mickus, St. Vainekienė, P. Milančiūtė. Daugeliui Amerikos lietuvių šios pavardės pažįstamos, o štai ir jų deklaracijos tekstas, kurs buvo jų pasirašytas 1942 m. rugpj. 30 d. ir paskelbtas Lietuvos laikraščiuose:

1942 m. rugpj. mėn. 30 d. susirinkę Kaune, mes, buvę Lietuvos vyriausybės ir buv. Liaudies Seimo nariai, viešai pareiškiamo: 1. Smurtu sulaužydama duotus Lietuvos Respublikai iškilmingus pasižadėjimus visokiomis aplinkybėmis gerbti Lietuvos "suverenumą bei teritorinį integralumą ir neliečiamybę" (1926 m. sutartis tarp Lietuvos Respublikos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos, 2 str. (1924 m. birželio mėn 15 d. Sovietų Sąjungos valdžia militaristiškai okupavo Lietuvą. 2. Maskvos ultimatumu sudaryta Lietuvos vyriausybė, kuriai iš pradžios buvo pažadėta gerbti Lietuvos Nepriklausomybę, vėliau. Maskvai verčiant, buvo reorganizuota be e. Ministerio Pirmininko pareigas Prof. V. Krėvės-Mickevičiaus žinios ir pritarimo, užtikrinant daugumą komunistams, su M. Gedvilu prieky, tikslu padaryti ją visišku Maskvos įrankiu. 3. Taip reorganizuotai vyriausybei Maskvos vyriausybė įsakė prarasti rinkimus į Liaudies Seimą, kad šis vėliau prašytų įjungti Lietuvos Respubliką į Sovietų Sąjungą. 4. Liaudies Seimas negalėjo išreikšti ir neišreikšė Lietuvos tautos valios, nes: a) Liaudies Seimo sudėtis buvo iš anksto numatyta komunistų partijos, diriguojant Maskvos atstovui G. Dekanozovui ir Sovietų Są-

jungos Pasiuntiniui Lietuvoje N. G. Pozdniakovui, kandidatus tegalėjo statyti tik "Lietuvos Darbo Sąjunga", komunistų partijos ekspozitūra, ir kandidatų tebuvo išstatyta tiek, kiek buvo nustatyta iš viso Liaudies Seimo narių; b) kadangi iš anksto buvo nustatyta atstovų sudėtis, tai, kad padidintų įspūdį, buvo pasielkta, kad už kandidatų sąrašą į Liaudies Seimą balsavo 95,5 proc. turinčių balsuoti, o ištikrųjų, kaip patvirtina Liaudies Seimo rinkiminių komisijų nariai, o taip pat kaip rodo buv. LTSR Liaudies Komisarų Tarybos pirmininko M. Gedvilos ir buv. LTSR aukščiausios Tarybos Prezidiumo Pirmininko J. Paleckio padaryti uždaruose posėdžiuose pareiškimai, tebuvo paduota tik 16-18 proc. galiojančių balsavimo kortelių; c) visa eilė atstovų, kurie nepriklausė komunistų partijai, grasinamais buvo priversti būti atstovais ir balsuoti už prisijungimą prie Sovietų Sąjungos; d) balsuojant už prisijungimą prie Sovietų Sąjungos, atstovų balsai nebuvo skaitomi ir kartu su atstovais balsavo sėdėje jų tarpe pašaliniai asmenys.

5. Prieš šį smurtą nė vienas Liaudies Seimo narys negalėjo pareikšti protesto, nes toks protestas esamomis sąlygomis buvo surištą su pavojumi gyvybei. Maskvos įgaliotinis G. Dekanozovas ir SSRS pasiuntinybės nariai Liaudies Seimo atstovams pareiškusiems nusištatymą, kad per Liaudies Seimo posėdį nebusuositime už prisijungimą prie Sovietų Sąjungos, atvirai grasė jiems ir jų šeimoms. 6. Mes viešai pareiškiamo savo protestą prieš smurto ir falsifikacijos priemones, kurios buvo pavartotos prieš Lietuvos Respubliką ir Lietuvių tautą bolševikų valdžios tiek renkant Liaudies Seimą, tiek jam veikiant. Nei mes, nei kiti Liaudies Seimo nariai, dėl aukščiau suminėtu aplinkybių, negalėjome išreikšti ir nereiškėme Lietuvos tautos valios prisijungti prie Sovietų Sąjungos. 7. Pats Liaudies Seimas savo 1940 m. liepos 21 d. deklaracijoje yra pasakęs: "Dabar liaudies galingosios Raudonosios Armijos padėdama, nuvertė smetoniškųjų pavergėjų jungą ir įsteigė savo valstybėje tarybų valdžią". "Jei Lietuvos liaudis galėjo savo šalyje įsteigti vienintėlę ir teisingą valstybės santvarką-sovietinę santvarką, tai visa tai yra tik Sovietų Sąjungos dėka," tuo būdu pats konstatuodamas Raudonosios armijos įtaką ir kitu valdžios organų sprendimams Kaunas, 1942 m. rugpjūčio

mėn. 30 d." Seka parašai: Prof. V. Krėvė-Mickevičius, Jurgis Glušauskas, Dr. A. Garmus, L. Dovydenas, H. Kačinskas, R. Juknevičius, V. Biržietis, agr. Pr. Mickus, St. Vainekienė, P. Milančiūtė.

NAUJOS PASTANGOS KOVOJE DĖL LIETUVOS LAISVĖS

(LKFSB) Ryšium su įvairiais Sovietų žmonių pareiškimais, kurie atskleidžia imperialistinius Rusijos siekimus Lietuvos atžvilgiu. Lietuvių Kunigų Vienybės kovo 20 d. kreipėsi į įtakingą Amerikoje centrinę katalikų organizaciją — National Catholic Welfare Conference. Kunigų vienybės rašte pasisakoma prieš betkokią Lietuvos okupaciją, išdėstoma, ką Lietuvos katalikai turėjo pakelti raudonosios okupacijos metu ir vardu 320 lietuvių kunigų bei vardu netoli milijono lietuvių tikinčiųjų Jungt. Valstijose, prašoma State Departmente paremti laisvos Lietuvos reikalą. Apie kritai lietuviai kunigai nuosirdžiai dėl nepriklausomos Lietuvos; jie savo gausiomis aukomis padeda išlaikyti Lietuvos atstovybę prie Vatikano, bažnyčiose praveda rinkliavas Lietuvos gelbėjimo reikalui. Taip š. m. vasario mėn. Čikagos lietuvių bažnyčiose tam reikalui surinkta aukų daugiau tūkstanties dolerių.

TREMTINIUS ŠELPTI GALIMA LIMA, BET SUNKU.

(LKFSB) Šiomis dienomis vienas lietuvis kunigas pasiuntė savo motinai, ištremtai į Sibirą, siuntinį, kurį buvo supakuota kaktavos, kondensuoto pieno miltelių, sriubos miltelių, šaukštelio, konservuoto maisto dėžutė, trejetas šalikų, šiaurdrabužių-visų siuoniamųjų dalykai kaštavo 19 dol. 40 cent., gi maisto, apraudimo ir kitų persuntimo išlaidų reikėjo sumokėti net 37 dol. 77 centai. Kiti kraštai steigiasi palengvinti šelpimą jų teritorijoje gyvenančių pagalbos reikalingųjų, neimdami muto ir panašiai bet kitaip yra su Rusija. Siuntinį nugalbenti į Sibirą pasiėmė World Tourist, inc.

15.000 OLANDŲ ŪKININKŲ LIETUVOJE IR LATVIJOJE

(LKFSB) Olandų informacinis biuletinis paskelbia Maskvos radijo paskelbtą žinią, kad vokiečiai ir okupuota Lietuva ar Latvija yra atgabene 15.000 olandų ūkininku. Nors esa jie nebuvę pažadėta aukštas lyginimas ir kitos privilegijos, bet dabar daugelis atlieka paprastą rankų darbą vokiečių valdomuose kiuose. "Deutsche Zeitung in den Niederlanden" vasario 28 d. idėjo informaciją, kurios galima suprasti, kad vokiečiai kartais užlegalią prekybą baudžia landus gabenimu į okupuotą rytų žemes.

PITTSBURGHO ZINIOS

South Side

L. R. K. Federacijos 52 Skyrius veikia

Neseniai L. R. Kat. Federacijos 52 skyrius, kuris veikia prie Šv. Kazimiero parapijos, turėjo savo susirinkimą, kuriame buvo renkama valdyba ir aptariami kiti svarbūs organizacijos reikalai. Narių pageidavimu valdyba ketina metams palaikyti šią parapiją. Skyrius yra pilnai apsimokėjęs centrai visus priklausančius mokesčius. Skyriaus valdybos pirm. yra žinomas Pittsburghe veikėjas Juozas Tamkevičius.

Pereitą Sekmadienį mūsų bažnyčioje buvo daroma Kolekta Nukentėjusioms nuo karo Europoje. Šita kolekta visos Amerikos Vyskupų įsakymu yra daroma visoje Amerikoje. Praeitaisiais metais iš tos Vyskupų kolekto padarytos visoje Amerikoje Lietuva per Popiežių gavo apie \$50.000.00. Taip pat ir iš šios kolekto sulig tautų gaus ir Lietuvoje nukentėjusių nuo karo.

North Side

Dar visi mūsų apylinkės žmonės tebegyvena tais gražiais išpuoštais, kuriuos įgijo dalyvaudami vėliavų paršventinimo iškilmėse ir bankiete. Mirtis vėl siaučia mūsų apylinkėje. Pereitą savaitę išsikyrė su šiuo pasauliu vėl 2 mūsų apylinkės lietuviai: Jonas Jareckas ir Vaclovas Jokubauskas.

Iš West End

Penktadienį — bal. 9 d. prasideda 40 val. atleidai mūsų parapijos bažnyčioje. Klebonas turi pakviestus atleidams gerą pamokslininką — lietuvių kunigą Albertą Zanavičių net iš Bridgeport, Conn., kuris yra baigęs aukštuosius mokslus Belgijoje — Luvain universitete. Visi parapijonai prasomi pasinaudoti teikiomomis, atleidų proga, dvasinėmis malonėmis.

Klebonas Kun. Lunskis Šventė 10 Metų Kunigystės Sukaktį

Pereita savaitė — ketvirtadienį mūsų parapijos klebonui suėjo 10 metų kaip buvo įšventintas kunigu. Ta proga suvažiavo mūsų klebono pasveikinti visi Pittsburgho miesto ir apylinkių parapijų kunigai ir maloniai praleido kelias valandas. Korespondentas iš savo pusės linki klebonui šia proga tvirtos sveikatos ir Dievo palaimos jo sunkiose parapijos vado pareigose.

Sėkmingas Vakaras Raudonojo Kryžiaus Naudai

L. P. D. A., kovo 28 d., turėjo vakarienę dėl Raudonojo Kryžiaus naudos. Paren gimas labai gerai nusisekė, nes prisirinko pilna svetainė publikos ir padaryta \$168.31 gryno pelno dėl U. S. Raudonojo Kryžiaus. Musų klubietės labai šauniai pasidarbavo. Rengėjais buvo Ona Lucaitis ir B. Pranckevičius.

Koresp.

Homestead, Pa.

Čia skelbiame sąrašą aukotojų, kurie įteikė savo aukas, Lietuvos gelbėjimo reikalams, per kovo 21 d. su ruoštas mūsų parapijos svetainėje iškilmes. Aukų surinkta iš viso \$72.06. Aukavo šie asmenys: Antanas Katičius \$10.00, po \$5.00 Kun. E. Vasiliauskas, Jonas Grėbliūnas ir Simas Starta. Mr. ir Mrs. Suvalskiai \$2.00. Po \$1.00 Andrius Bardzilauškas, Antanina Muzikauskaitė, Marė Muzikauskaitė, Uršulė Takažauskaitė, Stanislava Matukonienė, Jonas Kamarauskas, Agota Ramenšienė, Antanas Vaičiūlis, Petras Pivaronas, Adolfas Paleckis, J. B. Tamkevičius, Kun. Lunskis, Kun. J. Misius, Morta Ragauskienė, Stanislava Radišauskienė, Marijona Jurgaitienė, Antanas Žaliaduonis, Stanislava Vaičiūlienė, Petras Jurgaitis, Ona Kašilionienė, Leonas Brinza, Kun. J. Skripkus, Antanina Kesutienė, Karolina Varanauskienė.

nė Dominikas Petraitis, Antanas Štaškus, Pranas Ragauskas, Jonas Skolis, S. Bakanas, Regina Petraitienė, Izabelė Puskunigis, Adomas Šutkauskas ir Albinas Onaitis. Smulkių aukų \$11.06.

PITTSBURGHE IR APYLINKĖSE APSIDAIRIUS.

PITTSBURGHE ISTEIGTAS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SKYRIUS

Trečiadienio vakare, Liet. Pil. Svetainėje įvyko gausus lietuvių veikėjų ir draugijų atstovų susirinkimas, kuriame vienbalsiai nutarta įsteigti Pittsburgh'e Amerikos Lietuvių Tarybos skyrių. Pradžiai veikimo, čia pat susirinkime, sudėta \$50 ir pageidauta, kad visi Tarybos nariai mokėtų kas mėnesį Tarybos išdą po \$5.

Laikinon valdybon išrinkti: pirm. Juozas Tamkevičius, sekretoriu S. Bakanas ir izdidininku Jonas Grėbliūnas. Tarybos statutu parengti komisijon išrinkti: Kun. P. Lunskis, Inž. A. Mažeika, Mrs. V. Količienė, S. Bakanas ir S. Gabaliauskas.

Rengiamasi Didingam Spaudos Baliai Pittsburghe

Gegužės 9 d. Lietuvių Piliečių svetainėje, ant. S. S. rengiamas pirmasis ir nepaprastas šiame mieste lietuviškos spaudos balius. To balius programa visus suįdomins savo įvairumu ir prašmatnumu. Bus vaidinimas, dainos, šokiai ir įvairios muzikos, neišskiriant nė lietuviškų kanklių. Baliaus tikietai jau parduvinėjami. Prašome Pittsburghiečių įsigyti to nepaprasto rengimo tikietus išanksto, nes vėliau gali pritrukti.

KAIP NACIAI ORGANIZAVO "SAVISAUGOS" BŪRIUS LIETUVOJE

(LKFSB) — Per Stokholmą gautos informacijos pra-

neša, kad naciai, uždare lietuvių nacionalistų partiją, kurioje įžvelgė dar per stiprią lietuvišką įtaką, ėmė dar pernai metais organizuoti, vad., savisaugos batalionus. Nors juos organizuojant buvo pabrėžiama, kad jų svarbiausias uždavinys-palaikyti tvarką ir saugumą pačioje Lietuvoje, bet šioms šalčiams ir sunkioms dienoms dėl nacių užėjus per prievartą dalis tų saugumo batalionų buvo išsiųsta į fronto šiaurinę dalį, netoli Leningrado. Yra žinių, kad ir iš kitų okupuotų kraštų, neišskiriant nė Lenkijos naciai organizuoja prievartos būdus karinius dalinius, kurių uždavinys-reikale, eiti, kad ir antraeilės pareigas fronte. Nepatikimesni elementai įmaišomi į grynai vokiškus dalinius.

ESTIJOS ARKIVYSKUPAS BOLŠEVIKŲ KALĖJIME

(LKFSB) Gauta žinių, kad Estijos apaštališkas administratorius, katalikų arkivyskupas Edvardas Proffittlich, S. J., kurs 1941 m. buvo bolševikų suareštuotas dar tebėra gyvas bolševikų kalėjime Uralo kalnuose. Estijos pirmuoju arkivyskupu jisai buvo paskirtas 1936 metais. Tada Estijoje iš pusantro milijono gyventojų katalikų tebuvo apie 2,000. Katalikų kunigų buvo 12. Trys iš jų buvo rytų apeigų: vienas, prancūzas jėzuitas, laikė pamaldas specialėmis estų apeigomis ir du olandų kapucinai-slavų apeigomis.

TELEGRAMA IŠ SIBIRO

(LKFSB) — Iš Tomsko apylinkių gauta telegrama, kurioje prašoma, kad atsiųptų M. Lekytė-Kasputienė, paskutiniu laiku gyvenusi Waterbury. Su ju norėtų susišinoti P. Mankaitė. Maloniai prašoma p. Kasputienė, ar tie, kurie apie ją žino, atsikreipti adresu: Rev. J. Prunskis, 3230 s. Litanica Ave., Chicago, Ill.

Šv. Pranciškaus Rėmėjai Rengia "Card Party"

Laikas greitai bėga Jau atėjo pavasaris ir netrukus ateis ir vasara. Todėl Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjai skubiai ruošiasi prie savo metinės iškilmės — "Card Party," kuri atsibus Gegužės (May) 2 dieną, šiais metais, Sekmadienį, 3 valandą po pietų gražioje ir ruimingoje Lietuvių Piliečių Svetainėje: 1725 Jane Street.

Tiesa, prakilnios dvasios žmonės, atjaučia Katalikiškų Mokyklų svarbą. Pav. Lietuvos Piliečių Klubo Valdyba ir nariai gerai supranta, kad Šv. Pranciškaus Vienuolynas yra tikrai židynys mokslo, apšvietos ir Kultūros šaltinis. Todėl išmintingi Kliubečiai kas metą aukoja savą gražią svetainę, dėl to brangaus tikslo.

Garbė visiems, kurie atjaučia ir remia savąsias Katalikiškas Mokyklas ir įstaiigas.

Rėmėjas.

TĖVAI MARIJONAI VILNIUJE

(LKFSB) Šv. Kazimiero Seserų buv. vyriausioji-mot. Immaculata gavo per Raudonąjį Kryžių laišką nuo savo brolio kun. Vincento Dvaranausko, marijono. Iš laiško galima spręsti, kad tėvai marijonai Vilniuje gyvena š v. Ignoto gatvėje Nr. 4. Toliau gautomis žiniomis, iš Šv. Kazimiero Seserų Pažaislyje į Sibirą nebuvo išvežta nei viena. Marijampolės gimnazijos direktoriumi buvęs paskirtas Vincas Juronis.

— Biržuose sudėgė bolševikų laikais "suvalstybin-tas" malūnas ir verpykla.

Skubiai Parduodamas Namas

4827 Hatfield Street, Pittsburgh, Pa. medinis, 6-ių kambarių, su vandeniu, maudymosi kambariu, didelis namas, vienas blokas nuo street car line. Rendo neša \$35.00 mėnesiui. Parduodama už \$2900.00. Parduomo reikalu kreipkitės į Charles Pikiel, 629 — 54th Street, arba šaukite telefonu ST-3298.

Kraus
V. J. KRAUZLIS, Sav.
JEWELER
Expert Watch Repairing
SILVERWARE — CLOCKS
"IT PAYS TO COMPARE OUR PRICES."
THE FINEST QUALITY OF MERCHANDISE OBTAINABLE
Everglade 4850
1816 Carson Street,
S. S. Pittsburgh, Pa.

C. K. Pikielis

Apsidrausket Šiandieną

o Rytoj Nesigailėsi

TAIP-GI PARDUODAME

War Damage Insurance

Kaina 10c. už Kiekvieną \$100.00

C. K. Pikiel
INSURANCE
NOTARY-PUBLIC
629 — 54th St., Phone ST. 3298

A. L. WENSLOVAS LIETUVIS GRABORIUS

Laisniuotas Laidotuvių Direktorius. Nauja moderniška kopyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

Tel. Hemlock 0203
2128 CARSON ST. PITTSBURGH, PA.

LIETUVIŠKA BUCERNE IR GROSERNE JOHN'S MEAT MARKET

SAVININKAS JONAS GRĖBLIUNAS

Kasdien šviežus maistas ir virmės rūšies prekės. Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
CORNER (KAMPAS) 16 and McCLURE AVENUE
TEL. HO. 2589 HOMESTEAD, PA.

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ

Krautuvė - Groceries and Meats ADOLFAS PALECKIS, Savinin.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas, šviežios pirmos rūšies prekės

Tel. Federal 1087
401 Stadium St. Pittsburgh, Pa., Esplen

LIETUVIŠKA KAVINĖ IR RESTORANAS FIFTH AVENUE CAFE

SAVININKAS JOHN JEZNIS

Skanus gėrimai ir šviežus valgiai. Priimame užsakymus banketams, vestuvėms, sukaktuvėms, vakarienėms, del 350 žmonių iš karto.

FIFTH AVENUE AT FRANKSTOWN
TEL. EM. 9858 PITTSBURGH, PA.

LIETUVIŠKA BUCERNE IR GROSERNE

STANLEY'S QUALITY MARKET STANLEY SIMONAVIČIUS, Savin.

Pirmos rūšies prekės, švariai užlaikomos ir daug pigiau kaip kitur

Tel. Hemlock 1328
2100 CARSON ST. PITTSBURGH, PA. S.S.

A. J. HASER - FUNERAL HOME

Dėmesin Ilgamečiam Graborystei Bizniui

Rupestingas ir mandagus patarnavimas
Phone: FEderal 1622

512 Chartiers Avenue, McKEES ROCKS, PA.

Vienintelis Lietuvių Laikraštis Pittsburgh'e "Lietuvių Žinios"

RENGIA PIRMAJĄ ŠIAME MIESTE

Spaudos Baliau

Sekmadienį, gegužės 9 dieną

LIETUVIŲ PILIEČIŲ SVETAINĖJE,

SOUTH SIDE, PITTSBURGH, PA.

Bus tikrai nepaprasta programa, kurią išpildys artistai, daininkai ir šokėjai iš kitų miestų dalyvaujant geriausioms vietinėms jėgoms. Premijuoti šokiai griežiant geram orkestrui. Įžanga — 50c. — Pirmojo spaudos balius rėmėjai moka \$1.00, bet už tai gauna svetainėje rezervuotą sėdinę ir jų vardai skelbiami laikraštyje.

Pradžia 7 val. vakare punktualiai.

Ignatius W. Cox, S. J. Popiežiaus Pijaus Dvyliktojo Taikos Pasiūlymai

Vertė Kun. A. Tamoliūnas

Jei apleisimė Popiežių, mes apleisime Bažnyčią. — Jei apleisime Bažnyčią, mes apleisime Dievą, gi žmonija atitolus nuo Dievo yra žmonija prakeikta. — Taigi, mes klausyti Popiežiaus Pijaus Dvyliktojo balso.

Neseniai įvykusi konferencija Kasablankoje tarp prezidento Roosevelto ir Winstono Churchillo, pirmesnės jų diskusijos Washingtone, ir dabar pagarsėjusieji jų aštuoni punktai pokarinei taikai — turėtų mūsų dėmesį dar kartą kreipti prie Popiežiaus XII-tojo asmens Vatikane. Iš jo balso aidėjo nuolatiniai maldavimai ir pasiūlymai taikai. Tikrovėje, niekas kitas negali duoti reikiamo pagrindinio recepto tikrai ir tveriančiai pasaulio taikai, jei jis pats nėra ištyres tikros diagnozės ligos, kuri naikina vakarų ir pasaulio civilizacijos gyvybę. Nūngi, iš dabartinių niekas kitas nepajėgia padaryti tikrosios analizės, kaip tik Kristaus Vietininkas, Popiežius Pijus XII.

Beveik visos pasaulio tautos, įimančios ir mūsų pačių Ameriką, buvo ir yra paliestos kraugeringomis ligomis, kurios, anot Popiežiaus analizės, yra versmė, iš kurios plaukia visos tautinės ir tarptautinės nelaimės. "Viena vadaujanti klaida," kalba Popiežius Pijus XII pirmoje savo enciklikoje "Summi Pontificatus." "kuria žymime kaip versmę, iš kurios gauna savo pradžią modernės būklės nelaimės. Bendrai, privatiniam gyvenime ir pačioje valstybėje, dar daugiau tarpusaviuose santykiuose rasės su rase, vieno krašto su kitu, viena universalinė moralumo norma yra atmesta; tuomi reikiama prigimties įstatyma, dabar palaidota destruktivės kritikos ir paniekimo griuvėsiuose. Prigimties įstatymas remiasi, kaip ir pačioje pradžioje, pažinime Dievo, Visagalio Kūrėjo ir visų mūsų Tėvo, vyriausiojo ir tobulo teisdavio, išmintingo ir teisingo atlygintojo už žmogiškąjį elgesį. Kai su noru amžinosios valios priėmimas yra pašalinamas, tokia sauvalė susprogdina teisingosios akcijos principą."

Pirmasis punktas pasaulio nelaimių analizės, kurią ištyrė Pijus XII, yra tiesioginis pagrindinių prigimties moralumo principų nepaisymas. Antras punktas Popiežiaus diagnozėje nurodo to nepaisymo priežastį, būtent, žmonių minties atpuolimą nuo krikščioniškosios doktrinos ir nuo Dievo duoto ir neklaidingo mokytojo. "Priežastis dėl ko moralumo principai seniai buvo atidėti į šalį Europoje, yra tai daugelio žmonių krikščioniškosios doktrinos, kurios saugojimas ir mokytojas yra paskirtas Šventojo Petro Sostas. Šimtmečių eigoje, Europos tautos buvo sujungtos ta doktrina, ir ir krikščionybės dvasia su-

tvarkė jas. Į garbę pakeltos per kryžių, išmokslintos ir civilizuotos kryžiaus įtaka, jos iškilo į tokį aukštą valstybės ir pilietybės sluoksnį, kad tai ką išmokino, galėjo duoti kitoms pasaulio tautoms ir kraštams" (Summi Pontificatus).

Nuo krikščionybės ir jos centro atpuolimo sekmė buvo tamsa. "Tamsa krito ant jų; ir aklame pasitikėjime, jos prašalino Dieviškąjį jų Atpirkėją ir išskyrė Jį iš kasdienio savo gyvenimo ir net daugiau — išskyrė Jį iš bendruomenės gyvenimo. Žmonės nusilpnino savo samone ne vien kaslink tikėjimo į Kristų, bet ir kas link tikėjimo į Dievą. Sekmė ta, kad visi bendrojo moralumo įstatymai ir kanonai, kuriais privatus ir viešas gyvenimas iki šiol buvo tvarkomas, daugiau nebeveikė. Taip vadinamo laicizmo šūkliai ir o balsiai patapo visų civilinių santykių esmė, processas, kuris aktyviau įsigyveno ir buvo sveikinamas. . . . Diena iš dienos, paskui tų klaidų simboliai ir simptomai, kurie panaikino senąjį pagoną, ryškiau ir skaudžiau pasireiškė. Tai visa nūngi yra tose pasaulio dalyse, kur krikščioniškosios civilizacijos šviesa spindėjo amžiais. Visoje žemėje pasidarė tamsu, kai jie Jėzų prikėlė prie kryžiaus . . ."

Mes čia turime pilnąjį paveikslą, ir suprasdami tą paveikslą, mes suprantame, ką Popiežius Pijus XII reiškia, kai tvirtai stovi už taiką, tiesos, teisingumo ir meilės. Tame paveiksle Dievas yra kaip žmonių šeimos ir tautų šeimos Kūrėjas ir vyriausias teisdavys; iš Dievo eina prigimties įstatymas, saugas ir aktingas visus žmones taikantis prigimtojo teisingumo ir prigimtosios meilės pagrindais; žmogus savo santykiuose Dievui, savo artimui, visatai — Kristaus atpirkimo veiksmu yra pakeltas į antgamtinį rėdą. Tame paveiksle žmogus skaitomas Dievo Pilies nariu, tapdamas Mistinio Kristaus Kūno nariu, būtent, Bažnyčios nariu, kurios regima galva yra Kristus ir Dievo Pilies Vietininkas; tai atmeti, yra visiškai nepaisyti prigimtosios dalykų tvarkos, nepaisyti prigimties įstatymo ir jo Autoriaus, Dievo Kūrėjo.

(Būs Daugiau)

**RUOŠIAMA KNYGA ISPA-
NŲ KALBA APIE LIETUVĄ**
LKFSB) Tešiamas toliau paruošimas knygos ispanų kalba apie Lietuvą. Tas darbas vykdomas Pietų Amerikoje. Knygoje bus duota Lietuvos istorija iki nepriklausomybės, bus apibudinkotarpis ir bus pavaizduotos abi okupacijos.

Vyrų Pajėgų Stoka ir Draftas

Kuris turėtų eiti karan pirmiau, — vedęs vyras su šeima arba nevedęs vyras, kuris dirba karo industrijose?

Pakol šis klausimas nebus išspręstas autoritetų, valdininkai neturi vilties išrišti taufos vyrų pajėgų problemą. Parinktinės Tarnybos autoritetai tiki, kad vyrai, kurie reikalingi karo darbams, vedę ar nevedę, turėtų būti palikti prie savo darbų. Paul V. McNutt, direktorius Karo Vyrų Pajėgų Komisijos, nori palikti tik-tai vedusius vyrus su šeimomis prie savo darbų ir sulaukyti juos kuo ilgiausiai nuo karo.

Kuris sprendimas bus įvykdytas, tiktai laikas parodys, bet daugelis Washingtono valdininkų pranašauja, kad apie gegužės mėnesį, vedę vyrai su šeimomis turės stoti kariuomenėn, jeigu tuo laiku jie nedirbs karo produkcijos darbu.

Krizė šioje padėtyje kyla todėl, kad ginkluotos jėgos šiais metais reikalauja 4,200,000 daugiau vyrų visose tarnybos šakose, nes musų kariuomenė turi siekti 10,800,000. Tuo pačiu laiku industrija reikalauja 3,600,000 daugiau darbininkų dar prieš šiu metų pabaigą, padidinti karo reikmenų produkciją. Ir ukininkai reikalauja daugiau darbininkų.

Išrišimas šios problemos gal įvyks balandžio mėnesį. Su balandžio 1 d., visi vyrai tinkamo amžiaus militarijoje tarnybai — nuo 18 ligi 37-tų metų — kurių darbas tiesioginiai neprisideda prie karo pastangų turės per 30 dienų susirasti darbą karo industrijose patys arba per Jungt. Valstijų Darbų Tarnybą (United States Employment Service). Šis apimtą vedusius vyrus su šeimomis arba su užlaikomo-mis ypatomis, kaip ir vyrus, kurie nevedę. Jeigu gegužės 1 d. tie asmenys nebus prie darbo, kuris bus skaitomas svarbia dalimi karo programos tai jie bus paimti karo tarnybon, vedę ar nevedę jeigu jie bus fiziniai tinkami.

Ligi Parinktinės Tarnyba išleis kitus patvarkymus, paliuosuojant vyrus nuo karo tarnybos (ligi šiol tokių patvarkymų dar nebuvo) vietinė komisija išspręs ar asmuo reikalingas karo darbams ar karo fronte. Jo šeimyninis stovis irgi bus svarstomas. Žinoma, dabar, kaip ir pratyje, ši patvarkyma negalima bus vieningai įvykdyti visoje šalyje, tai ir direktorius McNutt pasakė, kad tai bus sunku padaryti. Bendrai, yra manoma, kad tėvams bus taikomos šios taisyklės:

Pirma, — tėvai, kurių darbas pagal Vyrų Pajėgų Komisijos skaitomas "non-derable" (arba nesvarbus); Antra, — tėvai, kurių darbas paskirtas nei į "non-derable" (nesvarbus) nei "essential" (svarbus) kategoriją. Trecia — tėvai, pagaliau, kurie atlieka svarbius darbus karo industrijose. Ne-

vedę vyrai, nors ir užsiėmę svarbiais darbais, manoma, kad bus šaukiami karo tarnybon.

Vyrų Pa jėgų Komisija įspėja, kad vyrai, kurie gegužės 1 d. neturės svarbius karo produkcijos darbus, bus automatiškai perklasifikuoti į I-A.

Keli valdininkai pranašauja, kad tėvų šaukimas kariuomenėn prasidės su sekamais patvarkymais.

Pirma, šaukimas tėvų, su vienu vaiku prieš tuos, kurie turi didesnes šeimas ir, antra, imti tuos, kurie jaunesni, pirmiau.

Šis didelis reikalavimas vyrų karo produkcijos darbuose ir karo frontuose gali pakenkti bizniui, nes daugelis biznių vietų turės užsida-ryti jeigu bus klasifikuotos ne būtina svarbios karo produkcijai ir kurių darbininkai bus paimti kariuomenėn. Šiuo atveju galima bus samdyti moteris ir vyrus, kurie bus virš 37 metų amžiaus, arba jaunesnius, vyrus, kurie nebuvo priimti dėl fizinių trukumų. Vyrų tarp 38 ir 44 metų amžiaus yra apie 7,000,000 ir jie galės užimti vietas tų, kurie bus iššaukti prie svarbesnių darbų, bet ir ta grupė vyrų galės būti paskirta prie svarbių karo darbų, jeigu bus reikalinga. Tai pačiai grupei irgi taikoma drafto teisės įsakymas "dirbkite arba kovokite" (work or fight), jeigu militarūs autoritetas to reikalautų.

FLIS

New Britain, Conn.

Po Saulėtą New Britain'o Padangę

Patekus į naują aplinkumą tarp nepažįstamų, žmogus visuomet jauties toks vienišas . . . Bet kažkodėl neteko to jausmo pergyventi patekus New Britaino Lietuvių kolonijoje. Čia radau nuoširdžių ir draugiškų žmonių pradendant Kun. Klebonu ir baigiantis seniausia parapijos moterėle.

Man ypač buvo didelis džiaukšmas pasimatyti su Kun. Kleb. M. Pankumi, nes mano tėvelis apie jį daug man pasakodavo . . . Jis yra kilęs iš to pačio krašto Lietuvoje, kaip ir mano tėvelis — Kuršėnų. Būdami maži jie žaidavo kartu, ir kartu lankydamo pradžios mokyklą.

Nors Kun. M. Pankus New Britain'e darbuojasi apie trejus metus, jis per tą trumpą laiką stebėtinai daug nuveikė. Jo rūpeščiu Šv. Andriejaus bažnyčia galima sakyti pasidarė viena iš puošniausių bažnyčių Amerikos Lietuvių tarpe. Jo naujai įdėti spalvuoti vitražai, puošnūs linolejumo taktai, ir nepaprasta švara sudaro tokia jaukia atmosferą, kad nesinori iš bažnyčios išeiti. O altorius, altorius! Savo menkais žodeliais sunku jo grožį nupiešti. Tik galiu pasakyti, kad jis kainuoja \$7,000 ir kad visas iš gražaus balto marmuro. O kas svarbiausia, kad jis yra konsekrutas. Šiuo altoriu parapijonis gali pilnai didiuotis. Jis įrodo, kad parapijonis gerbia bažnyčią

kaipo Kristaus Karaliaus buveinę ir kaip tokia puošia iš visų savo išgalių. Nauji vargonai taip pat jau užsakyti ir dabar tik laukiama, diena iš dienos, kada jie bus patalpinti ir savo gražiais balsais kels žmonių širdis aukštyn prie Dievo sosto.

Negaliu baigti savo įspūdių nepaminėjęs Seselių Pranciškiečių, kurios pagelbsti Kun. Klebonui jo darbuotėje. Jos kaip darščios bitelės juda, kruta ir tyliai besidarbuodamos ugdo tikėjimo diegus jaunuųjų parapijiečių širdelėse. Jų priežiūroj vystosi įvairūs jaunimo rateliai — Šv. Teresės, Šv. Aloyzo ir "Stellar-ians." Leidžiama net du mėnėsiniai laikraščėliai — "Illuminator" ir "Mareen." Sodalietės auga kaip ant mielių. Jų veikia net trys kuopos — mažųjų, jauna-mečių ir suaugusių.

Sie žodžiai labai tinka ir Seselėm Pranciškietėm: "Yra pasaulyje žmonių Atsižadėjusių, kilnių, kurie garbingai nusiteikę Kaip skruzdės visa amžių veikia.

Kiek įmanydami, kukliai Jie savo nuopelnus uždengia Viešumo ir reklamos vengia Nuo triukšmo laikos nušaliai . . ."

Felix
Youngstown, Ohio

40 VAL ATLAIDAI
— ir —
KITOS ŽINUTES

Kovos 28 d. prasidėjo šv. Pranciškaus lietuvių parapijos bažnytelėje iškilmingi 40 val. atlidai, kur misionierius Dambrauskas iš N. Jersey ir daugybė vietinių ir iš kitų artimesnių kunigai dalyvavo šiose atlaidose. Bažnytelė buvo rupestingai padabinta dėl tų iškilmingų pamaldų, prisirinko žmonių pilna bažnytelė pasimelsti ir drauge išgirsti gabaus pamokslininko — misionieriaus pamokų.

Didžiama iš lietuvių pasinaudodami šiuo atlaidų proga, atliko Velykinę išpažintį. Gerb. kleb. Sofranec širdingai dėkavoja visiems lietuviams, kad taip gražiai pasirodė per tą laiką, savo skaitlingu atsilankymu į pamaldas ir sumestas aukas atlaidų laike. Taipgi kleb. širdingai taria ačiu toms parapijos moterėlėms ir panelems, kurios patarnavo prie stalų. Dėl atminties šiuo atlaidų, likos nutraukta paveikslas 40 val. atlaidų ceteramonijų bažnyčioje.

Kard Party Pavyko

Bal. 4 d., p. Mary Andrews residencijoje, atsibuvo parapijos naudai Card party, kur daug žmonių dalyvavo ir padaryta geras pelnas parapijai.

Ačiu visiems lietuviams, kurie atsilankė ir taip skaitlingai ir gražiai tas vakaras praleista. Kas linksmiausia, ka dtas pelnas del parapijos buvo galima padaryti tik su pagalba lietuvių, kurie tikrai remia visus parapijos parengimus, o tas yra ženklu, kad mus miesto lietu-

viai yra pasirengę iš vieno dirbti ir remti naują kleb. Sofranec, kuris čia gražiai darbuojas tarp parapijonų.

Nyksta Lietuviškas Jaunimas

Dėdė Samas vis daugiau ir daugiau mus miesto jaunomene skina, pašaukdamas karo tarnystei.

Bal. 7-tą, išvažiuoja Dėdei Samui tarnauti visų mylimas ir garbingas jaunuolis Albertas Markauskas. Visi žinom kaip yra liudna jo motinai išleisti ir skirtis su savo mylimu sunu, bet draugė ir mes visi lietuviams gailimės išleisti jį, nes ir mums yra liudna ir skaudu, kad mūsų miesto pavyzdingas jaunimas retėja ir jau jų mažai dabar turim.

Alberto Markausko išleistuvių parengtam vakarui dalyvavo visi jo giminės, draugai ir draugės, kur kleb. Sofranec nutraukė paveikslą dalyvavusių, ir sumesta pinigiska dovana dėl jo.

Atsiskirdami su Albertu, netenkam garbingo jaunuolio ir todėl linkim geriausios laimės jam ir gilią simpatiją jo našliai motinėlei, kuri nors ir liudna širdžiai ir ašarotomis akimis, turės atsiskirti su savo mylimu suneliu.

Dalyvavo kun. Černio Primičiojose

Gerb. Jurgis Laukaitis su žmona lankė Cleveland, O. kun. Černiaus primicijoje ir puotoje. Kun. Černius yra gerai pažįstamas p. Laukaitiui ir rodos jie yra iš vieno kaimo iš Lietuvos su gerb. kun. Černiaus tėveliais.

Lankė iš Washingtono

Bal. 4-tą d. p. lė Mile Kubilius lankėsi pas savo tėvelį ir seselės iš Washington, D. C., ir buvo atsilankiusi virš minėtoį Card party.

Saulės Brolis

Lietuvos laikraščėliai skelbia, kad teisė medžioti duodama tiktai tiems, kurie prie vokiečių generalinio komisariato išlaiko "atitinkamus egzaminus".

S. L. A. Prezidento F. Bagočiaus Telegrama State Departamentui

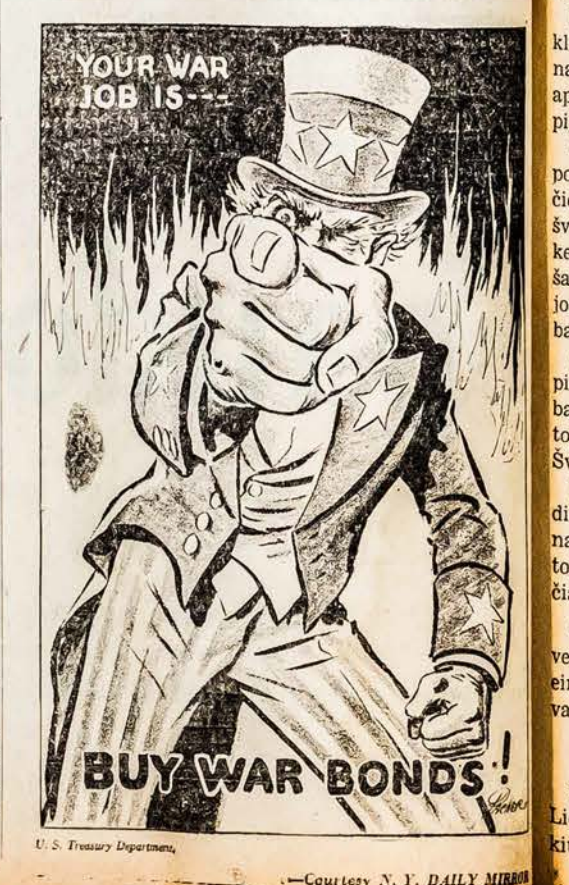
Boston, Mass., March 29, 1943. Hon. Cordell Hull, Secretary of State, Washington, D. C.

One million loyal Americans of Lithuanian birth or extraction watched with tense apprehension the change of opinions on the possible Post-War international developments resulting from Mr. Eden's visit to Washington, which necessarily would involve not only our country, but also the land of our forefathers, Lithuania. We fully realize the enormity of the multilateral problems confronting our government, yet sincerely hope that the right independence of any of the presently enslaved nations including Lithuania, will not be bartered to appease the imperialistic appetites of any nation.

Three million Lithuanians in the land of our origin, would prefer extermination and merciful oblivion to slavery under an alien dominion of any of its neighbors.

Therefore we respectfully suggest that at the peace conference, Americans of Lithuanian birth know the history and problems of their people first hand, be consulted, and when the German armies are expelled from the occupied subjugated countries, including Lithuania, that American Army should occupy these territories to enable the terrorized people to freely express their preference as to the form of the government under which they desire to live in the future, in conformity with the repeated statements of President Roosevelt, our conception of the four freedoms and the spirit of the Atlantic Charter.

F. J. Bagočius
Supreme President

U. S. Treasury Department. Courtesy N. Y. DAILY MIRROR

rezidento... us Tele... ate De... entui... 1, Mass., 29, 1943. full, ate, C. loyal Amer... nian birth... tched with... sion the es... ions on the... War interna... results result... den's visit... which neces... volve not... , but also the... refathers, Li... lly realize the... he multifa... confronting... nt, yet sta... t the right b... of any of the... ved nation... huania, w... d to appea... tic appeti...

Iš Du Bois, Penna.

Padangės

Mirė tretininkė

Kovo 26 dieną mirė senutė Elena Rajauskienė, išgyvenus su viršum 80 metų amž.

Ji gyvenime buvo pavyzdinga tretininkė ir priklausė prie LRKSA 78 kuopos. Kaip tretininkė, ji aprengeta Šv. Pranciškaus abitu, ir kovo 29 dieną po gedulo pamaldų, iš bažnyčios buvo nulydėta į Šv. Juozapo parapijos kapines.

Išvyko kareivėliai

Dėdė Samas paėmė iš mūsų tarpo dar daugiau kareivėlių. Kovo 30 dieną ryte išvyko į USA kareivines didelis jaunuolių kontingentas, kurio skaičiuje buvo sekančiai penki lietuviai kareivėliai:

- 1. Jonas R. Amilkavich, 2. Juozas M. Aravich, 3. Arthur E. Bartasavich, 4. Eugenijus F. Mikelonis, ir 5. Edvardas F. Stepanauksky.

Pirmasai Penktadienis

Balandžio 2 dieną, tai pirmasis mėnesio penktadienis, kuris, kaip visada, aukojamas Švenč. Jėzaus Širdžiai.

Iš ryto, per abejas šv. mišias, maldingai žmonės ir tretininkai artėjo prie Viešpaties Stalo. Po pamaldų, kleb. kun. Mykolas J. Urbonas tretininkams suteikė Generalinę Absoluciją, pasakė trumpą pamokslą apie Karčią Viešpaties Kančią, primindamas, kad ypatingoji šio mėnesio globėja yra Sopulingoji Dievo Motina ir mėnesio intencija yra melstis už taiką visame pasauly.

Tą pačią dieną, 8 val. vakare, po pamaldų, parapijos svetainėje įvyko Sodaliečių suruošta Bingo pramoga, į kurią parapijonys skaitlingai atsilankė. Liko gražaus pelno parapijos naudai.

Kitos žinėlės

Tuojuo po pamaldų, kiekvieno antradienio ryte maldininkams teikiama Šv. Antano relikvija pabūčiuoti.

Be šaukimo pas ligonį, kleb. kun. Mykolas J. Urbonas kiekvieną penktadienį aplanko visus ligonius parapijoje ir apylinkėse.

Sekmadieniais Šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčioje atnašaujamos trejos šv. mišios: 7, 8 ir 10 val. G ketvirtos šv. mišios atnašaujamos 10:30 val. parapijos misijoje — Šv. Antano bažnyčioje, Helvetia, Pa.

Sekmadieniais, 3 val. po pietu, Šv. Juozapo lietuvių bažnyčioje vykinama Šventoji Valanda prieš įstatytą Švenčiausiąjį Sakramentą.

Kas trečiądienį ir penktadienį 7:15 val. vakarais einami Viešpaties Keliai. Po to, seka palaiminimas Švenčiausiuoju Sakramentu.

Gi parapijos misijoje, Helvetia, Pa., Viešpaties Keliai einami ketvirtadieniais 4:30 val. po pietų.

A. T.

Kaune, kaip ir kituose Lietuvos miestuose nėra jokių susisiekimo priemonių

Jėzus ir Marija

Apmąstymai Gavėnios metu

Gavėnios metu išganinga mąstyti ir kontempliuoti karčią Jėzaus Kančią. Ji realiau nurodys begalinę ir beribę Dievo meilę žmonėms, dėl kurių išganymo Jėzus neapsakomai kentėjo. Dar nebuvo nė vieno žmogaus ir nebus iki pasaulio pabaigai, kuris tiek kentėtų, kaip Jėzus kentėjo. Iš tos beribės meilės dėl žmonių ir dėl jų išganymo, Jėzus nešė sunkių kryžių į Golgotą, kur prikaltas prie Kryžiaus mirė skausmingiausia ir karčiausia mirtimi.

Žmonės turėtų giliau įžiūrėti į karčią Jėzaus Kančią. Ypatingai nusidėjėliai, žvelgdami į ją ir apmąstydami, turėtų tapti sukrėstais, ir turėtų susimąstyti ir įsigilinti į save, kad pasekoje ryžtųsi nusikratyti nuodėmingo gyvenimo, atgailaujant ir vykdant atpildą už visas kaltes, kad tuomi bent dalinai atsisteisti Gerajam Išganytojui.

Bendrai su Jėzumi kentėjo ir Marija, Jo Motina. Tik prisiminkime skausmingą Marijos kančią, kada matė savo Sūnų visą sukrėvintą, kai susitiko Jeruzalės gatvėje, kareivių vedama kalti prie kryžiaus. Sūnus ir Motina pažiūrėjo vienas į kitą, ir skausmų jūra užliėjo jų širdis. Tas Sūnus, kurį mažutėlį neišėjo ant motiniškųjų rankų, supo, valgydino, bučiavo, dabar visas nukankintas. Jo veidas tik viena žaizda, o galva erškėčiais nusagstyta. Tačiau, Nekalčiausioji Marija ir Sopulingoji Motina nerūstavo ant Jėzaus žudytojų, ir jiems neišmetinėjo, ir jų nepasmerkė, tik jų apgailestavo ir už juos meldėsi. Ji visus savo skausmus ir kančią aukėjo Kūrėjui už nusikaltėlius, kad karčioji Jėzaus Kančia ir Jos sopuliais nenuėitų niekais, bet būtų išganingi nemirtingoms sieloms.

Jėzus, Pasaulio Išgelbėtojas, mirė ant Kryžiaus. Marija stovėjo po Kryžiumi. Po Išganytojo mirties buvo trys įvykiai: 1) Nuėmimas nuo Kryžiaus, 2) Apraudojimas ir 3) Palaidojimas. Krikščionių menininkai atvaizduoja meniškus paveikslus. Sopulingoji Motina yra labiausiai branginamas krikščionių paveikslas. Vakarietė Europoje Sopulingosios Motinos paveikslas vaizdžiai tapomas ir turi gilią, sujaudinančios prasmės. Tame meniškame paveiksle Išganytojo kūnas guli Marijos prieglobstyje: galva, liemuo, rankos ant Jos kelių ir ranku, o kojos žemyn nuleistos. Čia Marija ryškiausiai matė tas žaizdas, nuo kurių Išganytojas mirė. Tu žaizdų buvo daugybė, didelių ir mažų: nuo plakimo, nuo apvainikavimo erškėčiais, nuo vynimis prikaimo prie Kryžiaus. Ji matė ir stambeldžio šimtininko Longino atvertą Jėzaus šoną (Jon. XIX, 33). Marija galėjo įsisižiūrėti į Brangiausiojo Sūnaus užgesusias akis, kurios taip neseniai buvo gerumo ir gailestingumo dangumi

visiems nusidėjėliams ir kenčiantiems. Ką bloga padarė tos rankos, kurios dabar taip žiauriai sulaužytos ir išsukiotos? Kuo kaltos tos kojos, kurias taip negailestingai prikaltė prie kankinių medžių? Tai visa matant, Sopulingosios ir Nukryžiuotojo Motinos kančios buvo bendra-kentėjimas. O bendra-kentėjimas yra sielos kančios. Taigi, pildėsi Simeono žodžiai, kad Marijoc Širdį pervers skausmų kalavijas. Juo labiau nematomi kalavijo ašmenys, juo tyčiau jis veikia, juo skaudesni jo smūgiai. Meilės žaizdos užgyja, bet sielos žaizdos — niekada! Marija, Sopulingoji Motina kiek daug Tu kentėjai!

Be to Sopulingoji Motina yra ir Kankinių Karalienė. Kankinimosi yra laisvas pasiaukojimas. Kankiniai išleja daug kraujo ir daug kenčia Betgi yra ir dvasios kankinimosi. Čia neliejam kraujo, bet pamažu, tykia, bei slaptai kenčiant mažiamos gyvybės sultys. Tai yra tikrai karžygiškasis kankinimosi! Tokia karžygė kankinė buvo ir Nekalčiausioji Marija!

Kai Jėzus buvo vedamas nukankinti, paskui Jį sekė didelė minia liaudies ir moterų, kurios ejo ir rau-dojo. Atsigręžęs į jas, Viešpatys Jėzus tarė: "Jeruzalės dukterys, nemanę verkite, bet verkite verčiau pačios savęs ir savo vaikų" (Luk. XXIII, 28). Čia Jėzus nepasmerkia raudojimo ir ašarų, bet duoda suprasti, kad visada reikia žinoti, dėl ko verkite. Mūsų ašaros turi paraginti mus įsigilinti į save, pažinti save. Kiekviena kūno kančia turi būti ir sielos kančia turi būti tikėjimo kančia. Visos krikščionių kančios turi būti kankinių kančios. Visos kankinių kančios kyla iš tikėjimo dvasios. O tikėjimo dvasia yra meilės dvasia. Šv. Bernardas, lygindamas Motinos ir Sūnaus meilę, kalba, kad Sūnus iš meilės mirė, o Motina, negalėdama kartu mirti, iš meilės kentėjo. Kam gi, rodos, Ji turį nekaltai kentėti? Dėl to, kad Ji amžinai mums liktųsi kilniausias pavyzdis vargingam mūsų gyvenimui šioje ašarų pakalnėje, kad Ji mums būtų amžinoji paguoda, kad tarp vargų ir kančių galėtume meilingai atsikreipti į meilingą ir gailestingą Kankinių Karalienę, ir kad pamiltume Dieviškojo Jos Sūnaus Širdį, kuri trokšta visiems padėti ir gelbėti, jei siems padėti ir gelbėti, jei garbintume.

PIETU AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI

(LKFSB) Brazilijos vyriausybė išleis naujus patvarkymus, kuriais suvaržoma leidimas laikraščių svetimomis kalbomis, negalėdama kartu mirti, iš meilės kentėjo. Kam gi, rodos, Ji turį nekaltai kentėti? Dėl to, kad Ji amžinai mums liktųsi kilniausias pavyzdis vargingam mūsų gyvenimui šioje ašarų pakalnėje, kad Ji mums būtų amžinoji paguoda, kad tarp vargų ir kančių galėtume meilingai atsikreipti į meilingą ir gailestingą Kankinių Karalienę, ir kad pamiltume Dieviškojo Jos Sūnaus Širdį, kuri trokšta visiems padėti ir gelbėti, jei siems padėti ir gelbėti, jei garbintume.

"LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRAS"

(LKFSB) — Argentinoje yra sudarytas visų lietuviškų patriotinių organizacijų centras, pasivadinęs "Lietuvai Išlaisvinti Centras", kuris palaiko kontaktą ir su pasiuntinybe. Į tą centrą įeina visos lietuvių organizacijos be komunistų. Savitraštis "Argentinos Lietuvių Balsas" turi savo centrą "Lietuvos Gelbėjimo Komitetą," bet jis mažai pasireiškia.

Kaip gyvena Argentinos lietuviai

(LKFSB) — Apie tą Pietų Amerikos kraštą gavome toki pranešimą: pagal oficialią Argentinos statistiką Buenos Aires mieste buvo 15 tūkstančių lietuvių, bet dabar vargiai ar tiek yra. Lietuvos pasiuntinybė tikslų žinių neturi, bet spėjama, kad ten lietuvių bus apie 10.000, tik jie gyvena išsisklaidę kitataučių jūroje Daugelis prie jokio lietuviško veikimo neprisideda, kit susiskaldę įvairiomis grupėmis. Argentinos sostinėje Buenos Aires mieste, yra šios lietuvių organizacijos: 1. Gyvoje Rožančiaus ir Labdariu dr-ja, narių apie 150; 2. Arg. L. K. Mergaičių ir Moterų "Birūtės" Dr-ja, narių 50-60; 3. "Jaunimo Dr-ja," narių skaičius nelabai gausus ir veikimas dar neperdaugiausiai išplėstas. Pirmos dvi organizacijos-katalikų, Jaunimo Drjos nariai katalikai, bet Dr-ja dvasios vado neturi. 4. "Argentinos Lietuvių Susivienijimas," turi apie porą šimtų narių. Tai savišalpos organizacija, neutrali pasauliečių atžvilgiu. 5. Vilniaus Klubas-tai Lietuvos atsargos karių organizacija. Jų tarpe gana stipri voldemarininkams artima grupė.

Yra lietuvių ir kituose miestuose: Berisso apie 5.000 ir Rosario-apie 3.000. Berisse veikia katalikų "Mindaugo" Dr-ja ir kairesnės pasauliečių "Vargdienis." Komunistai Argentinoje visai veikti negali, bet jų lietuvių tarpe yra.

LONDONO LIETUVIAI VERŽIASI I ANGLIŠKA SPAUDA

(LKFSB) Pastebėję, kad kaikurie laikraščiai ir žurnalai, neturėdami pakankamų informacijų apie Lietuvą, dažnokai prasišlenkia su tiesa. Londono lietuviai sudarė komisiją, kuri seka anglų spauda ir pastebėję kokį nukrypimą tuojuo reaguoja stengiasi atitaisyti ir suteikti tikslų informacijų.

SV. TĖVO PIJAUS XII TELEGRAMA LIETUVIAMS

(LKFSB) Nepriklausomybės sukakties minėjimo proga Londono lietuviai vasario 14 d. pasiuntė telegramą Šv. Tėvui dėkodami už jo parodytą Lietuvai globa ir teiktą pagalbą. Kovo 8 d. Londono lietuviai gavo atsakymo telegramą šitokie turinio: — Šv. Tėvas, giliai įvertindamas sūnišką Londono lietuvių kolonijos atsidavimą, daro išadus Dievui meldamas už juos ir jų tėvynę; prašo Dievo gausių malonių ir siunčia apaštališką palaiminimą. Po telegramo pasirašė kardinolas Maglione.

LENKAI APIE RYTU SIENAS IR APIE VILNIŲ

(LKFSB) Iš Londono praneša mūsų korespondentas, kad lenkai nei kiek nemano nusileisti sovietų reikalavimams. Jie gina savo ribas, kokiosb uvo 1939 m. Kai Prusznski patalpino "Wiad. Polskie" Nr. 134 straipsni, kurį buvo galima suprasti taip, jog jis linkęs šį tą perleisti Sovietams,

Ketvirtas periodinis leidinys — "Momentas" — komunistų laikraštis, einąs kas 2 savaites.

Kaip matome, Pietų Amerikoje tik katalikai laikraščio savo neturi. Visuomenė tikisi, kad tėvai marijonai šioje srityje padarys gerą pradžią.

ARGENTINOS KARO MINISTERIJA IŠSPAUSDINO 20.000 KNYGELIŲ APIE LIETUVIŲ TREMTINIUS

(LKFSB) Argentinoje yra apsigyvenęs lietuvis laikraštininkas K. Čibiras. Prieš keletą mėnesių jisai sirginėjo sloga ir ausimis, ir dabar jo sveikata jautri oro armainbms. Nežiūrint rūpesnių su sveikata, jisai nemažai rašo. Vienas jo straipsnis tilpo katalikų dienraščio "El Pueblo" savaitiniame priede "La Catedral" ir visą eilę jo straipsnių spausdino katalikų savaitraštis "Criterio". Karo ministerijos švietimo ir spaudos skyrius paėmė iš "Criterio" straipsni apie lietuvių tremimą į Sibirą ir išleido (neklusdamai autoriaus) brošiūrą 20.000 egzempliorių. Jėzuitų leidžiamas mėnesinis žurnalas "Estudios" buvo žadėjęs vasario mėnesį pradėti spausdinti Vaidiuleičio lietuvių literatūros apžvalgą. Kol kas neturime informacijų, ar jau pradėjo spausdinti.

draugų spiriamas viešai patalpino "Dz. Polski" kovo 12 d. paaiškinimą, jog jis neketina atsisakyti 1939 m. ribų. Dėl tos pačios priežasties nuolat girdėti Londone esančių lenkų pareiškimai, kad jie "vaduosią" Vilnių ir prie Lietuvos prijungtą Vilniaus kraštą.

AR ŽINOTE?

(LKFSB) Ar žinote, kad balandžio 11 d. sueina 110 metų nuo mirties garsaus liaudies poezijos kūrėjo Kun. A. Strazdelio, kurs parašė "Pulkim ant kelių" tą gražią giesmę, kurią net kitos tautos, kaip kad lenkai, išsivertę į savo kalbą gieda bažnyčioje.

— kad prieš 15 m. mirė "Aušros" bendradarbė poetė Eglė-Malinauskaitė Šliupienė.

— kad balandžio 9 d. sueina 3 metai nuo mirties garsaus Paryžiaus kardinolo Verdier, kurs buvo žinomas auklėtojas ir įtakingas žmogus tarptautiniuose santy-

kiuose. Jo gily atsidavimą religiniam atgimimui rodo daugiau, kaip šimtas naujų bažnyčių, pastatytų Paryžiuje jo vyskupavimo metu. Prieš operaciją, po kurios mirė, kardinolas pratarė:

—Aš aukoju savo gyvastį už vyskupiją, už mano kunigus, už Prancūzijos Bažnyčią. Jo laidotuvėse, pagerbdamas didelius jo nuopelnus, dalyvavo tuometinis Prancūzijos prezidentas Ls Brun.

Autobusai iš viso nevaikščioja, nes vokiečių įstaigos neduoda benzino. Todėl visi gyventojai yra priversti keliauti pėsti.

K. ŠTAUPAS NAMŲ PAPIERUOTOJAS

Jiegu tavo namas ar kambarys reikia padalinti šauk- MULberry 0744 K. ŠTAUPA 11602 THAMES AVE

Addison Furniture Co. KRAUTUVES IŠPARDAVIMAS Miegamų kambar. SETAI Svečių kambariams SETAI Pusryčių teikimui SETAI Stalinių kambarių SETAI Matracai, Springai ir t. t. 10% to 50% NUOLAIDOS Rankandus parduodame ant lengvų išmokėjimų Išminkyk savo senus rakodus ant naujų dabar 7210 St. Clair Ave. HEnd. 3417

STANDARD FOOD STORE 854 EAST 185th STREET Atidarėme Naujaisiu Moderniška SERVE SELF KRAUTUVE. Geriausi valgiai dėl juo stalo Pigių kainos. Nereikia laukti, laisvai galite patys išsirinkti. Duosime kuo geriausią patarnavimą. Savininkas JOE BLASKEVICIUS Krautuės Vardas: STANDARD FOOD STORE

NAUJOJE VIETOJE NIKODEMAS A. WILKELIS LAISNUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Ir Balzamuotojas Šermenims kambarius duodame vartoti nemokamai Naujoj, moderniniai įrengtoj nuosavioj vietoj 6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

P. J. KERŠIS 809 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAIN 1773 Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos-insurance reikaluose gausit geriausį patarnavimą. Perku ir parduodu bankines knygeles. Sutaissau paskolas dėl pirmo mortgage. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu aro asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS LITHUANIAN FUNERAL HOME (Jakubauskienė)—Laisnuota Laidotuvių Direktorė Visiems Lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai. Lietuviai kreipdamiesi reikite prie manęs aturėsite teisingą patarnavimą. Simpatiškas, mandagus, graitas ir gerensis už kitų patarnavimas. Važimai ligoniu pervežimui ir išvežimui. Kainos sąžiningiausios. Zemiausia kaina už palaidojimą, sulyg įsų pasirinkimo. Telefonuokit. ENDICOTT 1763 6621 Edna Avenue — Cleveland, Ohio

CLEVELAND'O ŽINIŲ

Naujas Lietuvis Kunigas Petras Černius

Kovo 20 dieną, Clevelande, Šv. Jono Katedroje, priėmė kunigystės šventimus lietuvius Petras Černius ir sekančią dieną naujasis kunigas, Šv. Jurgio Bažnyčioje, Clevelande, atlikė pirmąsias Šv. Mišias.

Dabar Vyskūpas naująjį kunigą Černių, paskyrė vikaru į Šv. Petro parapiją, Akronė.

Linkėdami kunigui Petriui Černiui sėkmingo kunigavimo, norime nors trumpai su pažindinti visuomenę su naujojo kunigo, visais žvilgsniais, įdomia asmenybe.

Rev. Peter P. Cherniss

Kunigas Petras Černius gimė sausio 1 dieną, 1911 metais, neturtingų lietuvių šeimoje Clevelande. Dar mažam tebėsant, prieš 18 metų, mirė tėvelis Pijus ir našlė motina rūpinosi savo gabiam Petrukui suteikti mokslo. Motina našlė liko su penkiais vaikučiais, vyriausioji duktė 16 metų amžiaus ir jauniausioji dukrelė vos trijų su puse metų. Motina savo uždarbių užaugino ir išmokslo vaikučius. Petras paugėjas vasaros metu dirbdavo, kad padėtų motinai jos sunkioje būklėje ir tęsti savo mokslą. Kunigas Petras pasižymėjo savo darbštumu iš mažens, nes mokėsi ir dirbo apvalius metus.

1924 metais Petras Černius baigė Šv. Jurgio parapijos mokyklą, o 1928 metais East Technical High School ir tais pačiais metais įstojo į Western Reserve University, kurį sėkmingai baigė 1932 metais A. B. S. laipsniu.

Būdamas Universitete Petras Černius, taip pasižymėjo architektūros studijose, kad Universitetas jam suteikė "Fontableau Scholarship" vykti į Prancūziją, pagilinti architektūros mokslus. Bet Petras pasiliko Amerikoje praktikuotis archi-

tektūroje. Vienus metus mokytosi Divine Heart College, dėstydamas fiziką, geometriją ir biologiją. Paskui vėl mokėsi John Carroll Universitete lotynų, ir graikų kalbų. Tapybos mokėsi Clevelande Beaux Art Institute of N. Y. Už Architektūros braižinius yra apturėjęs nemažą praizų. Kunigas Petras turi nupiešęs puikų originalų Kristaus paveikslą kurį yra "copyrighted" — patentuotas Washington, D. C.

Ir štai tas gabus profesionalas architektas ir tapytojas, kuriam pasaulis žadėjo spindinčią karjerą, pažėtęs pašaukimą į kunigus, 1937 metais stoja St. Mary's Our Lady of the Lake kunigų seminarijon ir už šešių metų tampa kunigu.

Katalikų Bažnyčia visais laikais rėmė ir globojo mokslo įstaigas ir šiandien katalikų Bažnyčia reikalauja iš kunigų ilgų metų mokslinio išsilavinimo, kad kunigai galėtų sėkmingiau skelbti žmonėms Kristaus Evangeliją.

Todėl ir Petrą Černių, tą aukštai išlavintą jaunuolį, Bažnyčia mielai apvainikavo kunigystės šventimais.

Garbė Černių šeimai ir visiems Clevelando lietuviams savo tarpe turėti tokį gabų vyrą, kuris mylėdamas mokslą ir būdamas labai darbštus gali labai toli pažengti mokslo pasaulyje.

Atsistatčiusios Lietuvos mokslo įstaigos bus labai reikalingos žmonių su aukštuoju mokslu. Kas žino, gal kun. P. Černiui lemta bus savo moksliniais sugebėjimais tarnauti savo tautos kultūrai ir dvasiniam atgimimui.

Šia proga sveikiname jo labai darbščia mamytę Mrs. Pranciška Černienę ir maionias sesutes: Mrs. Josephine Bortnik, Mrs. Helen Victor, Miss Tillie (Matilda) Černiūtė, Miss Frances Černiūtė kuri dabar tarnauja Dėdės Samo Armijoje kai po WAAC.

Tegul Dievas palaimina visą šeimą ir naująjį kunigą apdovanoja savo malonėmis.

NAUJAS ASISTENTAS ŠV. JURGIO PARAPIJOJE
Šiomis dienomis Vyskūpas paskyrė Šv. Jurgio parapijai naują asistentą Kun. B. Ivanauskas, kuris iki šiol vikaravo Akronė, Šv. Petro parapijoje.

Naujasis asistentas yra kilęs iš Detroito ir žinomas kaip geras lietuvis, sumanus kalbėtojas ir garsus giedorius — daininkas.

Gražiai Pagerbtas Parapijos Klebonas
Pereitą sekmadienį, mūsų parapijos svetainėje, buvo surengta šauni klebono kun. J. Angelaičio pagerbimo vakarienė, jo varduvių progą.

Šią vakarienę rengė susitarusios abi parapijos draugijos: Moterų S-gos 36 kuopa ir Labdarybės Draugija. Daugiausia darbo įdėjo į šios vakarienės rengimą, sąjungietės ir jų darbšti valdyba. Prisirinko pilna svetainė gražios publikos. Po skanios vakarienės prasidėjo linkėjimai. Programą vedė Ohio State Representative John Derigher. Pirmiausia A. Miliuskaitė solo sugiedojo Amerikos Himną ir prasidėjo kalbos. Pirmuoju kalbėtoju buvo pakviestas "Lietuvių Žinių" red. S. Gabaliauskas, kuris apibūdino vaduvininką kun J. Angelaitį, kaip darbštų ir pašventusių savo parapijai kunigą uolų visuomenininką ir katalikiškos spaudos remėją. Toliau savo linkėjimus išreiškė: Parapijos Komiteto Atstovas Baranauskas, Moterų S-gos 36-tos kuopos pirm. M. Cicienienė ir Labdarybės Dr-jos pirm. Mrs. Vaičiūnienė. Kalbų protarpiais Adėlė Miliuskaitė ir Jonas Alekna su dukrele Florencija sudainavo keletą lietuviškų dainų. Baigiant programą ypač gražią kalbą pasakė mūsų klebono asistentas kun. Dr. K. Širvaitis.

Pagaliau tarė žodį pats vakaro kaltininkas — klebonas, gražiai visiems padėkodamas už suruoštą tokį gražų ir įspūdingą vakarą. Varduvininkas savo kalboje plačiai palietė kunigo pareigas ir parapijos reikalus, primindamas, kad visas jėgas ir sveikatą aukoja dėl šios parapijos gerovės. Programa buvo baigta visiems sustojus ir sugiedojus solemnizanto garbei "Ilgiausių Metų." Žmonės dar kiek pasišnekučiavę skirstėsi namon patenkinti gražiu ir įspūdingu vakaru.

Korespondencija
Daug Jaunų Lietuvių Išvyksta į Karuomenę
Paskutiniu laiku daug jaunų lietuvių iš Clevelando išvyksta į kariuomenę. Neseniai išvyko žinomas veikėjas Antanas Švėtkauskas, šiomis dienomis išeina visų mėgiamo orkestro vadas Albertas Nemanis, P. ir V. Šukių jau antras sūnus Julius taipgi šiomis dienomis išvyksta armijon.

Namų Savininkų Susirinkimas
Ateinantį trečiadienį, bal. 13 d., 8 val. vakare, Lietuvių Pileičių svetainėje šaukiamas labai svarbus namų savininkų susirinkimas. Bus svarstomi visiems namų savininkams rupimi klausimai. Namų savininkai prašomi kreipti daugiau dėmesio į savo reikalus ir dalyvauti susirinkimuose.

MULIOLIS INSURANCE AND REAL ESTATE
6606 Superior Ave.
HENDERSON 6729

Nepaprasta "Lietuvių Žinių" Metinio Koncerto Programa

Gegužės 2 d. — Atvelykių sekmadienį, Lietuvių Svetainėje, Clevelande rengiamas Metinis "L. Ž." Koncertas, kurio programą šimet išpildys atvykę iš Chicago Ateitininkų Draugovės šokėjai ir dainininkai, iš 10-ties asmenų grupė. Kaip visiems žinoma Ateitininkų draugovė yra susidariusi iš jaunimo, kuris vos keli metai kaip atvyko iš Lietuvos. Todėl ir jų šokiai bei dainos "L. Ž." koncerte bus tikrai lietuviški ir daugeliui nematyti ir negirdėti. Lietuvos jaunimo atvykimui labai domisi visa Clevelando lietuvių publika ir tikėtai plinta nepaprastu spartumu.

Ateitininkų Draugovės Šokėjų Šimet Reprzentuos Lietuvos Jaunimą Philadelphia Tautinių Šokių Festivalyje

Kasmet Amerikoje yra rengiamas įvairių tautų šokių festivalis. Šimet toks festivalis rengiamas Philadelphiaje ir Ateitininkų draugovės šokėjai iš Clevelando vyks tiesiai į Philadelphia parodyti Lietuvos tautinių šokių meną Amerikos rinktinei publikai. Kurie yra matę Ateitininkų draugovės šokius ir girdėję jų dainas Chicagoje, negali atsigerėti jų šokių ir dainų gražumu. Bus gražiausia proga Clevelandčiams susitikti Lietuvos jaunimą ir atgaivinti savo lietuvišką dvasią.

DAUG KENČIA LIETUVIŲ SVIETIMO ĮSTAIGOS

(LKFSB) — Bolševikų okupacijos metu Lietuvos pradinėse mokyklose ir gimnazijose būdavo steigiami lietuviams svetimi Lenino kampeliai ir brukamos brošiūros apie raudonuosius diktatorius. Dabar, kaip sakoma gautieji per Stokholmo pranešimai, pradžios mokyklos ir gimnazijos, perorganizuojamos pagal vokišką pavyzdį, kad jos daugiau atitiktų vokiškai dvasiai. Valstybės leidykla, kuri buvo sudaryta bolševikų okupacijos laikais sujungiant visas leidyklas, gavo vokišką vadovybę ir tie nacionalistai nustatys, kokios knygos yra daugiausia tinkamos Baltijos tautų dvasiniam išsivystymui...

RAŠYTOJAS A. VAIČIULAITIS — AVIACIJOJE

(LKFSB) — Kovo 24 d. Antanas Vaičiulaitis nuvyko į savo karinį dalinį Miami Beach. Į tą vietą ig Fort Devens keliavo dvi dieni. Vaičiulaitis yra patekęs į aviaciją, kur nors į techninę dalį. Miami Beach karių stovykloje Vaičiulaitis atlieka karinį apmokymą, turi daug laktymo. Yra pagrindo manyti, kad po trejeto savaitių bus perkeltas į kitą vietą.

Iš Ateitininkų Draugovės Veikimo

Chicago, Ill. — Čikagiečiai džiaugiasi turėdami savo tarpe gražią jaunimo grupę — Ateitininkų, kurie dainai pajavirina vietinius parengimus gražiais lietuviškais šokiais. Ateitininkų Draugovė susideda iš neseniai atvykusio jaunimo iš Lietuvos, tai dalelė tų garsiųjų Ateitininkų, prie kurių priklausė tokie žmonės, kaip buvęs Lietuvos prezidentas A. Stulginskas, profesoriai: Dovydaitis, Šalkauskas, Pakštas ir daugybė kitų mokslo žmonių ir visuomenės veikėjų. Tenka pažymėti, kad ir dabartinis "L. Ž." red. St. Gabaliauskas priklausė Ateitininkams ir daug veikė. Ateitininkai netik, anot Maironio, paėmę knygą lyrą ėjo Lietuvos keliu, bet pasirodžius laisvės prošvaistei, su ginklu rankoje stoji į kovą už tėvynės laisvę ir nevienas atidavė savo gyvastį. Iš čikagiečių ateitininkų grupės, taip pat jau nemažas skaičius po Amerikos žvaigždėtąjį kariuoną už pasaulio ir už Lietuvos laisvę.

Šiuo metu Ateitininkai mokinasi naujas šokius, nes yra pakviesti gegužės 8 d. šokti tarptautiniame šokių Festivalyje Philadelphiaje, Vykdami į Philadelphia, pakely, gegužės 2 d., sustos Clevelande ir "L. Ž." vakare išpildys šokių programą. Tad clevelandčiams bus proga gerėtis nepaprastai gražiais mūsų tautiniais šokiais. Po šokių Clevelande, nuo geg. 3 lyg 7, šokėjai turės liuosą laiką. Jei Pensylvanijos, ar Naujosios Anglijos draugijos, ar parapijos pageidautų, šokėjai sutiktų išpildyti programą, ant kiek aplinkybės leis. Tuo reikalu reikia kreiptis į šokių mokytoją L. Zaikienę — Piliponytę, 1150 S. Mozart Street, Chicago, Illinois.

LAISVUTĖ

Gyvenimo

1941 m. birželio 26 d. nuo raudonojo teroro žuvo šie penki Meškūčių gyventojai, kurie buvo žiauriai nukandinti Sukmedžių miške (Lygumų valsčiuje): J. Mačiukas, J. Mačiukas (antras), A. Steponavičius ir P. Morreika. Šioms teroro aukoms buvo pastatytas ir pašventintas paminklinis kryžius. Religines apeigas atliko Kun. A. Staišys.

Kokiomis aplinkybėmis Lietuvos gyventojams tenka keliauti geležinkeliais, patiriama iš tokio kelionės išpildymo aprašymo: "Deja, šiais laikais ne kiekvienam yra prieinamos kelionės. O jei kam ir tenka važiuoti, tai ne ypatingas malonumas nuo Radviliškio iki Kuno per naktį išstovėti ant vienos kojos, nes vagone dažnai trūksta grindų antrai kojai pastatyti."

Laikraščiai rašo, kad žiemos metu dar labiau trūksta pieno miestuose. Net tų minimalinių pieno kiekių, kurie pagal korteles turėtų būti išduoti mažamečiams vaikams ir ligoniams, negalima gauti. Pav., apie Šiaulių miesto aprūpinimą pienu pranešama, kad pagal korteles kasdien miestas turėtų gauti 4,000 litrų pieno, tuo tarpu į dieną tegauna apie 1,150 litrų. Iš to kiekio ligoninėms ir "įvairiems kariuomenės daliniams" (t. y. vokiečių) dar, paimama 350 litrų, tad miesto vaikams ir civiliniams ligoniams pasilieka 350 litrų. Dabar vaikams iki 2 metų amžiaus teduodama po pusę litro kas antrą dieną.

Tenka priminti, kad Šiauliuose priskaitoma virš 30,000 gyventojų. Pieno gi kasdien miestui pristatoma — 850 litrų!

"STUDENTŲ ŽODI" REDAGUOJA JUOZAS LAUČKA

(LKFSB) Ant. Vaičiulaitis išvykus į kariuomenę

"Studentų Žodį" redaguoti pakviestas Juozas Laučka. Jisai skaitančiai visuomeni pažįstamas iš "Amerikos", kurią gyvai ir sumaniai redaguoja. Turime pagrindo tikėtis, kad ir jo redaguojamas "Studentų Žodis" bus taip pat įdomus ir įvairus, tuoliau, kad ir Vaičiulaitis išvykdamas paliko nemažai savo gražių kūrinių.

LONDONO LIETUVIAI PALANKIAI ŽIURI Į AM. LIET. IR TAUT. TARYBŲ DARBUS

(LKFSB) Mūsų korespondentas iš Londono praneša, kad ir tenai lietuvių seka Amerikos Lietuvių ir Lietuvių Tautinės Tarybos rezoliucijas ir palankiai vertina visas tas gražias pastangas.

LIETUVIAI KLIERIKAI DAVĖ KRAUJO SUŽEISTIEMS KARIAMS

(LKFSB) Beveik visų šimtu procentų buvo reprezentuojama (atstovaujama) Hinsdale marijonų seminarija, kai 23 seminaristai išvyko į Hinsdale miestelį, kur buvo atvykusi Raulimo gauti. Pav., apie Šiaulių miesto aprūpinimą pienu pranešama, kad pagal korteles kasdien miestas turėtų gauti 4,000 litrų pieno, tuo tarpu į dieną tegauna apie 1,150 litrų. Iš to kiekio ligoninėms ir "įvairiems kariuomenės daliniams" (t. y. vokiečių) dar, paimama 350 litrų, tad miesto vaikams ir civiliniams ligoniams pasilieka 350 litrų. Dabar vaikams iki 2 metų amžiaus teduodama po pusę litro kas antrą dieną.

— Lietuvių laikraščiai rašo, kad privačiais reikalais iš viso neleidžiama naudotis geležinkeliais. Leidžiama keliauti geležinkeliais duodami tik vykstantiems kariuomenės reikalais "labai" svarbiais tarybiniais ūkio interesais".

Gera Anglis
Geriausis Pocohanas anglis koksai ir įkutomis medis vežimais ir ryšuliais
ŠAUKITE: GARFIELD 2921 KOMER COAL & WOOD CO. 1409 EAST 92nd St.

MULIOLIS INSURANCE AND REAL ESTATE
6606 Superior Ave.
HENDERSON 6729

"LIETUVIŲ ŽINIŲ" METINIS Koncertas
IVYKS ATVELYKIOSEKMDIENI — GEGUŽĖS 2D.
LIETUVIŲ SVETAINĖJE, SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO
Šimet bus tikrai nepaprasta programa, kurią išpildys artistai, šokėjų ir dainininkai iš kitų miestų, dalyvaujant geriausios Clevelando menikosios jėgoms.
Po koncerto bus šokiai. Griežiant A. Nemanio Orkestrui!
Įzanga — 50c. — Šio nepaprasto Koncerto rėmėjai moka \$1.00 bet užtat jauna svetainėje rezervuota sėdinė ir jų vardai skelbiama laikraštyje. Visi "L. Ž." prieteliai prašomi paremti šią kultūrišką parengimą, įsigijant rėmėjo tikieta už \$1.00. Pradžia 6 val. p. m. punktualiai.